

VODIČ KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU NACIONALNIH ISPITA

U ČETVRTOME RAZREDU
U ŠKOLSKOJ GODINI 2025./2026.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

VODIČ KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU **NACIONALNIH ISPITA**
U ČETVRTOME RAZREDU U ŠKOLSKOJ GODINI 2025./2026.

Nakladnik:

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika:

Vinko Filipović, prof.
ravnatelj Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

VODIČ KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU
NACIONALNIH ISPITA U ČETVRTOME RAZREDU
U ŠKOLSKOJ GODINI 2025./2026.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Vodič kroz sadržaj i strukturu
nacionalnih ispita u četvrtome razredu
u školskoj godini 2025./2026.

Zagreb, rujan 2025.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
1. HRVATSKI JEZIK	11
1.1. CILJ ISPITIVANJA	11
1.2. SADRŽAJ ISPITA	11
1.3. STRUKTURA ISPITA	15
1.4. PRIMJERI ZADATAKA	16
2. MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST / MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	24
2.1. CILJ ISPITIVANJA	24
2.1. A FELMÉRÉS CÉLJA	33
2.2. SADRŽAJ ISPITA	24
2.2. A VIZSGA TARTALMA	33
2.3. STRUKTURA ISPITA / SADRŽAJ ISPITA	28
2.3. A FELMÉRÉS SZERKEZETE	37
2.4. PRIMJERI ZADATAKA	29
2.4. MINTAFELADATOK	38
3. SRPSKI JEZIK / СРПСКИ ЈЕЗИК	42
3.1. CILJ ISPITIVANJA	42
3.1. ЦИЉ ИСПИТИВАЊА	49
3.2. SADRŽAJ ISPITA	42
3.2. САДРЖАЈ ИСПИТА	49
3.3. STRUKTURA ISPITA	44
3.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	51
3.4. PRIMJERI ZADATAKA	45
3.4. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	52
4. ČEŠKI JEZIK / ČESKÝ JAZYK	56
4.1. CILJ ISPITIVANJA	56
4.1. CÍL ZKOUŠKY	66
4.2. OBSAH ZKOUŠKY	66
4.2. SADRŽAJ ISPITA	56
4.3. STRUKTURA ISPITA	61
4.3. STRUKTURA ZKOUŠKY	71
4.4. PRIMJERI ZADATAKA	62
4.4. PŘÍKLADY ÚKOLŮ	72

5. TALIJANSKI JEZIK / LINGUA ITALIANA (LINGUA MATERNA)	76
5.1. CILJ ISPITIVANJA	76
5.1. OBIETTIVO DELL'ESAME	86
5.2. SADRŽAJ ISPITA	76
5.2. CONTENUTO DELL'ESAME	86
5.3. STRUKTURA ISPITA	80
5.3. STRUTTURA DELL'ESAME	89
5.4. PRIMJERI ZADATAKA	81
5.4. ESEMPI DI ESERCIZI	90
6. MATEMATIKA	95
6.1. CILJ ISPITIVANJA	95
6.2. SADRŽAJ ISPITA	95
6.3. STRUKTURA ISPITA	97
6.4. PRIMJERI ZADATAKA	98
7. PRIRODA I DRUŠTVO	101
7.1. CILJ ISPITIVANJA	101
7.2. SADRŽAJ ISPITA	101
7.3. STRUKTURA ISPITA	106
7.4. PRIMJERI ZADATAKA	107

PREDGOVOR

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) provest će u školskoj godini 2025./2026. nacionalne ispite za učenike četvrtoga razreda u svim osnovnim školama Republike Hrvatske nakon dviju prethodnih godina uspješne provedbe nacionalnih ispita na uzorku učenika 81 odnosno 80 škola te dvije godine provedbe nacionalnih ispita u četvrtome razredu svih osnovnih škola Republike Hrvatske.

Učenici četvrtoga razreda pisat će nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, Matematike, jezika nacionalnih manjina (samo za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina) i Prirode i društva. Ispiti su usklađeni s predmetnim kurikulumima navedenih nastavnih predmeta. Zahvaljujem svima, ravnateljima, školskim koordinadorima, učiteljima te drugim odgojno-obrazovnim radnicima škola koje su do sada sudjelovale u provedbi nacionalnih ispita te očekujem da ćemo ove godine biti još bolji u provedbi ovoga vrlo zahtjevnoga zadatka.

Cilj je nacionalnih ispita, koji se provode u gotovo svim zemljama Europske unije i u našem okruženju, utvrditi temeljna znanja i kompetencije učenika na kraju pojedinih obrazovnih ciklusa. Učenici četvrtoga razreda pod istim će uvjetima provedbe pisati spomenute ispite kako bi se realno utvrdila njihova postignuća. Rezultati nacionalnih ispita bit će vrijedna povratna informacija učenicima i njihovim roditeljima, te učiteljima i školama u kojima se ispiti provode.

Centar je u svrhu što boljega informiranja učenika, roditelja, škola i javnosti pripremio *Vodič kroz sadržaj i strukturu nacionalnih ispita u četvrtome razredu u školskoj godini 2025./2026.* (u daljnjemu tekstu: Vodič) s primjerima ispitnih zadataka.

Za svaki nastavni predmet prikazani su *Cilj ispitivanja, Sadržaj ispita, Struktura ispita i Primjeri zadataka*. U potpoglavlju *Sadržaj ispita* za svako su područje ispitivanja navedeni odgojno-obrazovni ishodi koje je moguće ispitati nacionalnim ispitom. Svaki je odgojno-obrazovni ishod razrađen na konkretne opise onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti da bi postigao uspjeh u ispitu. *Struktura ispita* donosi informacije o broju i vrstama zadataka te trajanju pojedinih ispita. Na kraju prikaza svakoga nastavnog predmeta navedeno je po nekoliko primjera zadataka prema vrstama zadataka koji će biti primijenjeni u ispitima.

Očekujem od svih učenika da maksimalno odgovorno i motivirano pristupe pisanju nacionalnih ispita te im želim da postignu zadovoljavajući rezultat koji će realno prikazati njihova postignuća.

Vinko Filipović, prof.

1. HRVATSKI JEZIK

1.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Hrvatskoga jezika ispituje se ovladanost jezičnim vještinama čitanja i pisanja, jezičnim znanjem hrvatskoga jezika kao sustava, jezičnom vještinom čitanja na primjerima književnih i neknjiževnih tekstova (neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova) i jezičnom vještinom pisanja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova u opsegu i razvijenosti aktivnoga rječnika, u komunikacijskoj kompetenciji pri čitanju i pisanju tekstova različitih sadržaja, strukture, namjene i stilova te u poznavanju različitih idioma hrvatskoga jezika i jezično-književne kulturno-povijesne baštine.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj¹ (NN, br. 10/19).

1.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz triju područja ispitivanja, a jedno od ispitnih područja (*Čitanje*) sadrži dva potpodručja:

1. *Čitanje*
 - a) *Čitanje književnoga teksta*
 - b) *Čitanje obavijesnoga teksta*
2. *Hrvatski jezik*
3. *Pisanje*.

Nacionalnim ispitom iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz područja hrvatskoga jezika i komunikacije, područja književnosti i stvaralaštva te područja kulture i medija načelom vertikalno-spiralnoga slijeda s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od drugoga do četvrtoga razreda osnovne škole. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji prvoga razreda nisu izrijekom navedeni u tablici 1., ali se njihova usvojenost podrazumijeva sukladno načelu vertikalno-spiralnoga slijeda. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od ishoda za koje su predviđene razine usvojenosti ispitom u školskoj godini 2025./2026. ispituje se dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od triju područja ispitivanja koja su u strukturu ispita prenesena tako da se slijede načela izrade ispita i organizacije ispitivanja.

¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html

Tablica 1. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji / sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Hrvatskoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Čitanje književnoga teksta	OŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/ čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom. OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom. OŠ HJ B.4.1. Učenik izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom. OŠ HJ B.2.2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju. OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika. OŠ HJ B.4.2. Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.	Vrste tekstova: ♦ lirska pjesma (domoljubna, pejzažna i šaljiva) ♦ slikopriče ♦ kratka priča ♦ bajka ♦ pjesma ♦ kratki igrokaz ♦ zagonetka ♦ dječji roman ♦ legenda ♦ pripovijetka ♦ basna ♦ poslovice, mudre izreke ♦ biografija. Književnoteorijski pojmovi: ♦ pjesnička slika ♦ personifikacija i onomatopeja ♦ stih ♦ strofa ♦ ritam ♦ ponavljanja ♦ književni lik ♦ vrijeme radnje ♦ mjesto radnje ♦ pripovjedne tehnike ♦ dijalog ♦ monolog ♦ dramski lik.
Čitanje obavijesnoga teksta	OŠ HJ A.2.3. Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima. OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu. OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i preporuča sadržaj teksta služeći se bilješkama. OŠ HJ C.2.1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.	Vrste tekstova: ♦ obavijesni tekst ♦ obrazovni tekst ♦ strip ♦ tekst iz dječjih časopisa ♦ tekstovi u književnim i zabavno-obrazovnim časopisima za djecu ♦ tekst s grafičkim prikazom.

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Čitanje obavijesnoga teksta	OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika. OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu. OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.	
Hrvatski jezik	OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom. OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila. OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.	Jezikoslovni pojmovi*: ♦ glas, slovo, slog, riječ ♦ rastavljanje riječi na slogove na kraju retka ♦ izjavna, upitna i usklična rečenica ♦ jesna i niječna rečenica ♦ gramatičke kategorije vrste riječi: imenice, pridjevi, glagoli ♦ posvojni pridjevi ♦ pravila sročnosti ♦ umanjnice, uvećanice ♦ glagolska radnja, stanje i zbivanje ♦ prošlo, sadašnje i buduće vrijeme. * Primjena znanja jezikoslovnih pojmova vrednuje se i u području Pisanja.
Pisanje	OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom. OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom. OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.	Vrste tekstova: ♦ opis predmeta ili lika ♦ čestitka ♦ pismo ♦ pisani sastavak ♦ izvješće. Polazni sadržaji: ♦ plakati ♦ strip ♦ brošure ♦ reklamni letci ♦ grafički prikazi.

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Pisanje	OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila. OŠ HJ C.2.1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke. OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika. OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu. OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.	Pravopisni sadržaji*: ♦ veliko početno slovo: imena životinja i ljudi, blagdana i praznika, ulica, trgova i naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užemu okružju, knjiga i novina, naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, filmova ♦ dvotočka i zarez (u nabranju) ♦ riječi s glasovima č, ć, dž, đ, ije/je/e/i ♦ pisanje pridjeva (opisni, gradivni i posvojni) na -čki, -ćki, -ski, -ški) ♦ posvojni pridjevi izvedeni od vlastitih imena. * Navedeni nastavni sadržaji mogu se ispitati i u području Hrvatskoga jezika.

1.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina: *Čitanje i hrvatski jezik* te *Pisanje*. Prva ispitna cjelina *Čitanje i hrvatski jezik* sadrži ukupno 34 zadatka od čega 17 zadataka u području *Čitanje* (13 zadataka u potpodručju *Čitanje književnoga teksta* i 4 zadatka u potpodručju *Čitanje obavijesnoga teksta*) i 17 zadataka u području *Hrvatski jezik*. Svaki zadatak u ovoj ispitnoj cjelini nosi jedan bod. Drugu ispitnu cjelinu *Pisanje* čini jedan zadatak koji nosi 18 bodova. Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i donosi ukupno 52 boda.

U tablici 2. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 2. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

CJELINA ISPITIVANJA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Čitanje	Čitanje književnoga teksta	13	13
		Čitanje obavijesnoga teksta	4	4
	Hrvatski jezik		17	17
2.	Pisanje		1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika traje ukupno **150 minuta**. Svaka od dviju ispitnih cjelina traje po **75 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline je stanka u trajanju od **30 minuta**.

1.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Pozorno pročitaj pjesmu.

Gorke trešnje

U dvorištu stoji trešnja
a njezina svaka grana
blista plodom, svijetli rodom,
ko crveni list đerdana*.

Brat i sestra iz susjedstva,
neumorni trešnjoborci,
među rodne grane sjeli,
pa zobali kao čvorci.

Pune grane – to je carstvo
za dva tako mala gosta,
a njih dvoje jedu, jedu,
čini im se nikad dosta.

Ali kad su najzad sašli
s grana trešnje brat i sestra,
trbusi im ponabrekli
ko bubnjevi džez-orkestra.

Od bolova lice mršte,
gegucaju kao patke,
stenju: – Sad su trešnje gorke,
a bile su tako slatke.

Ratko Zvrko

* đerdan – ogrlica

Što znači da su slatke trešnje postale gorke?

- A. Djeca su ukrala trešnje.
- B. Djeci su prisjele trešnje.
- C. Trešnje nisu bile zrele.
- D. Trešnje su zobali čvorci.

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje književnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ B.2.2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.

OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika.

OŠ HJ B.4.2. Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: teško

2. primjer

U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen posvojni pridjev?

- A. U ormaru je svilena haljina.
- B. U ormaru je haljina od svile.
- C. U ormaru je mamina haljina.
- D. U ormaru je haljina od mame.

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Hrvatski jezik*

Potpodručje ispitivanja: *Jezični ustroj*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

OŠ HJ A. 4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Lisica i jarac

Lisica padne u bunar i nije znala kako izaći. Dođe žedan jarac do istoga bunara i upita lisicu je li voda dobra. Prikrivajući svoju nevolju, ona stade hvaliti vodu i nagovarati ga da siđe. On iz silne želje za vodom siđe u bunar. Kad je ugasio žeđ, stane s lisicom mozgati o izlasku iz bunara. Lisica predloži jarcu da on upre prednje noge o zid i primakne rogove kako bi ona preko njegovih leđa izašla iz bunara. Obeća mu da će potom izvući i njega. Nakon dugog nagovaranja, jarac pristane i pomogne lisici izaći. Kada je izašla, lisica se počne udaljavati. Jarac je stade grditi da krši obećanje. Lisica se okrene i reče:

– Dragoviću moj, da si imao toliko pameti koliko dlaka na bradi, ne bi ni sišao u bunar. Prije bi razmislio kako ćeš izaći.

Prilagođeno prema Ezopovoj basni

Koja riječ u sljedećoj rečenici može zamijeniti istaknutu riječ, a da smisao rečenice ostane isti?

Jarac je stade **grditi** da krši obećanje.

- A. koriti
- B. podsjećati
- C. tužiti
- D. upozoravati

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Hrvatski jezik*

Potpodručje ispitivanja: *Čitanje književnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.

OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

OŠ HJ A. 4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Pčela – koristan kukac

Pčela je jedini kukac na planetu koji proizvodi med, hranu koju vole i ljudi. Med, vosak, matična mliječ i pelud cijenjeni su pčelinji proizvodi. Do meda nije lako doći. Pčele moraju posjetiti cvijet oko 100 000 puta kako bi proizvele kilogram meda.

Tijelo pčela podijeljeno je na glavu, prsa i zadak. Pčela ima tri para nogu, četiri krila, žalac i poseban trbuh koji zadržava biljni sok. Treće noge služe im za prijenos peludi. Na njima se nalaze brojne dlačice koje su tako složene da tvore košaricu u koju pčela sakuplja pelud. Veoma su korisne jer oprašuju biljke. Kad otkrije livadu s cvijećem, pčela odmah leti u pčelinjak da obavijesti druge pčele. Pčele nemaju razvijeno osjetilo sluha, ali zato komuniciraju s okolinom putem vibracija.

U košnici postoji savršen red. Svaka pčela obavlja određeni posao. Matica je kraljica pčela. Trut je mužjak pčele. Pčele hraniteljice hrane mlade pčele, graditeljice grade saće, luče vosak i matičnu mliječ. Čistačice čiste košnicu i krilima ubacuju svjež zrak, a stražarice i radilice donose nektar, pelud, propolis i vodu. Pčela radilica živi u prosjeku od 40 do 50 dana. Lete brzinom od 25 km na sat i mogu zamahnuti krilima čak 200 puta u sekundi.

Pčele imaju važnu ulogu u održavanju ekološke ravnoteže jer oprašuju širok spektar biljnih vrsta. Trećina svjetskih usjeva ovisi o pčelama i oprašivanju. Posljednjih nekoliko desetljeća pčele su počele odumirati zabrinjavajućom brzinom. Uzroci su tomu sve više štetočina i bolesti, onečišćenje i smanjenje područja za njihovu ispašu. Osobito ih ugrožava uporaba pesticida. Znatno smanjenje broja pčela ili njihovo potpuno izumiranje dovelo bi do velikog ili potpunog nestanka životno važnih namirnica za ljude.

Izvor: <https://www.skole.hr/zanimljivosti-o-pcelama/>

Što omogućuje pčeli da prenosi pelud?

- A. brzina mahanja krilima
- B. komuniciranje putem vibracija
- C. struktura dlačica na nogama
- D. trbuh koji zadržava biljni sok

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje obavijesnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.2.3. Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.

OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.

OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i prepričava sadržaj teksta služeći se bilješkama.

Kognitivna razina: prepoznavanje

Procijenjena težina: lagano

5. primjer

ZADATAK PISANJA

Organizirana je humanitarna akcija prikupljanja dječjih knjiga i slikovnica. Pozorno promotri sve podatke koji se nalaze u tablici, na fotografijama, u ilustracijama i na grafičkome prikazu.

Napiši **izvješće** o provedenoj humanitarnoj akciji u koje ćeš uvrstiti sve navedene podatke. Izvješće treba imati najmanje 100 riječi.

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Potpodručje ispitivanja: *Pisanje obavijesnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

Ostvarenost sadržaja

3 boda U izvještaj su uneseni svi elementi iz grafičkoga prikaza koji odgovaraju na pitanja *Tko?*, *Što?*, *Kada?*, *Gdje?* i *Koliko?*. Dopušteno je izostavljanje do dvaju manje važnih podataka.

Učenik je obuhvatio ključne podatke:

TKO?

Tko je organizirao?

- Gradska knjižnica Marka Marulića Split

Tko je sudjelovao?

- osnovne škole i vrtići Republike Hrvatske

Tko je prikupio najviše knjiga?

- Osnovna škola Petra Hektorovića, Stari Grad na Hvaru
- Dječji vrtić *Ciciban*, Velika Gorica

ŠTO?

Što je organizirano?

- humanitarna akcija *Daruj knjigu* za Gradsku knjižnicu i čitaonicu Petrinja
- završna svečanost i objava rezultata

KADA?

- vrijeme trajanja humanitarne akcije (od 1. 2. 2023. do 14. 2. 2023.)
- datum završne svečanosti 14. 2. 2023. na Međunarodni dan darivanja knjiga

GDJE?

- završna svečanost na Narodnom trgu u Splitu

TKO?/ŠTO?/KOLIKO?

Koje su ustanove prikupile najviše knjiga i koliko?

- Osnovna škola Petra Hektorovića, Stari Grad na Hvaru (380 kom.)
- Dječji vrtić *Ciciban*, Velika Gorica (292 kom.)

Kojih je knjiga prikupljeno najviše i koliko?

- *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*, 88 komada
- *Koko u Parizu*, 53 komada
- *Ježeva kućica*, 35 komada
(uz moguće ispuštanje do dvaju manje važnih podataka, primjerice broja prikupljenih knjiga, datuma završne svečanosti 14. 2. 2023.)

2 boda

- nedostaju 2, 3 ili 4 podataka

1 bod

- nedostaje 5 ili 6 podataka

0 bodova

- nedostaje 7 ili više podataka
- piše izvješće o nekome drugom projektu (većina podataka koje navodi nije navedena u polaznome sadržaju)
- od broja bodova (3, 2 ili 1) oduzima se 1 bod ako je učenik napisao podatke koji nisu u polaznome tekstu (bilo je sunčano vrijeme, putovali su autobusom iz svojega mjesta u Zagreb, netko drugi bio je organizator, sudjelovala je naša škola i sl.)

Stil i povezanost teksta

Ako je tekst napisan kao obavijest (u budućemu glagolskom vremenu), dodjeljuje mu se 0 bodova.

3 boda

- pisanje u 3. licu (pogrešno je ako piše u 1. licu jd. i mn. – kao da je sudionik, odnosno treba dosljedno pisati o događaju u kojemu nije sudjelovao)
- jasno sadržajno i grafički vidljiva trodijelna struktura teksta (dominanto se vrednuje struktura sadržaja, logičan i kronološki slijed događaja)
- dosljedno napisan u prošlome glagolskom vremenu; jasno je istaknuto da se događaj zbio u prošlosti (u interpretaciji podataka može se prihvatiti nekoliko rečenica u sadašnjemu glagolskom vremenu koje ne narušavaju spoznaju o tome da je događaj bio u prošlosti)
- rečenice su smislene, potpune i međusobno povezane, nema nepotrebnih ponavljanja (prihvaća se subjektivni odnos prema događaju u završnome dijelu izvješća)

2 boda

- nedostaje 1 element

1 bod

- nedostaju 2 elementa

0 bodova

- nedostaju 3 ili 4 elementa

Jezična točnost**3 boda**

- u potpunosti poštuje pravopisnu normu – pisanje velikoga i maloga početnog slova (na početku rečenice, u imenima naseljenih mjesta, ulica i trgova, praznika, ustanova, naslovima knjiga, geografskih cjelina, datuma), rečenični znakovi, glasovi -č, -ć, -dž, -đ, skupovi -ije, -je, -i, -e, dvotočka i zarez u nabranjanju, pisanje niječnice, rastavljanje riječi na kraju retka
- točni oblici promjenjivih vrsta riječi (npr. imenice, glagoli, pridjevi)
- (dopuštene su do 2 različite pogreške)

2 boda

- (dopuštene su od 3 ili 4 različite pogreške)

1 bod

- (dopuštene su od 5 do 7 različitih pogrešaka)

0 bodova

- (8 i više različitih pogrešaka)

2. MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST / MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Mađarskoga jezika i književnosti ispituju se znanje mađarskoga jezika i književnosti, upotreba govornoga i pisanoga jezika, tumačenje klasičnih i suvremenih književnih djela i književnosti koje su učenici četvrtih razreda stekli tijekom dosadašnjega osnovnoškolskog obrazovanja.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Mađarski jezik i književnost za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu mađarske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (model A)² (NN, br. 83/20).

2.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Mađarskoga jezika i književnosti za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz triju područja ispitivanja.

Svako područje sadrži potpodručja:

1. *Jezik i komunikacija*
 - a) *Razumijevanja teksta*
 - b) *Jezično izražavanje*
 - c) *Jezične razine*
 - d) *Jezik i društvo*
2. *Književnost i stvaralaštvo*
 - a) *Teorija književnosti*
 - b) *Analiza književnoga djela*
 - c) *Spoznaje o književnome djelu*
3. *Medijska kultura*
 - a) *Mediji i društvo.*

Nacionalnim ispitom iz Mađarskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz područja *Jezik i komunikacija*, *Književnost i stvaralaštvo* te *Medijska kultura* s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od tih se ishoda ispitom u školskoj godini 2025./2026. ispituje dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od triju područja.

² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_83_1555.html

U tablici 3. za svako područje ispitivanja navedeni su odgojno-obrazovni ishodi te pripadajući nastavni sadržaji na kojima se temelji ispitivanje.

Tablica 3. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji/sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Mađarskoga jezika i književnosti

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
JEZIK I KOMUNIKACIJA		
Razumijevanje teksta	OŠ MJ A.4.1. Učenik samostalno i jasno prepričava i interpretira sadržaj pročitanoga ili slušanoga teksta.	- čita i sluša s razumijevanjem tekst i izdvaja bitne podatke iz teksta - sažima, tumači i procjenjuje poruke tekstova koji su primjereni jezičnoj dobi
Jezično izražavanje	OŠ MJ A.4.2. Učenik razgovijetno govori i pokreće raspravu o slobodno odabranoj ili zadanoj temi, samostalno izražava svoje mišljenje u skladu s komunikacijskom situacijom.	- primjenjuje pravopisna pravila - pazi na pravilnu strukturu tijekom oblikovanja teksta (odabir naslova, odvajanje bitnoga od nebitnoga, kompozicija teksta, redoslijed događaja)
Jezične razine	OŠ MJ A.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.	- prepoznaje nastavke u riječima u rečenici i tekstu, pravilno upotrebljava nastavke riječi i sklonjive riječi (–ba, –be, –ban, –ben, –val/–vel, –ból/–ből, –től/–től, –t, –hoz/–hez/–höz, –va/–ve/–vá/–vé, –kor) - prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove te ih rabi tijekom rješavanja različitih zadataka - prepoznaje i imenuje glasove, slova - razlikuje riječi od rečenica - nabroja glasove abecede - rabi redoslijed slova pri rješavanju različitih vrsta zadataka - razlikuje otvornike i zatvornike - grupira glasove s obzirom na njihovo trajanje (dugi i kratki otvornici) - prepoznaje pravilo rastavljanja riječi na slogove - prepoznaje korijen i nastavak riječi

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
JEZIK I KOMUNIKACIJA		
Jezične razine	OŠ MJ A.3.3. Učenik prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove, vrste riječi te primjenjuje naučena pravila.	♦ prepoznaje i imenuje uskličnu, zapovjednu rečenicu i rečenicu za izražavanje želje prema namjeri govornika ♦ prepoznaje odnose među riječima (riječi sličnoga ili istoga značenja i riječi suprotnoga značenja) i pravilno ih primjenjuje ♦ razlikuje vrste riječi te prepoznaje i imenuje naučene riječi prema značenju (glagol, imenica, pridjev) ♦ izdvaja vrste riječi unutar rečenica ♦ prepoznaje i pravilno upotrebljava članove i prijedloge ♦ prepoznaje i imenuje naučene vrste riječi prema značenju u skupini riječi, rečenicama i tekstovima
	OŠ MJ A.4.3. Učenik rješava zadatke i piše kratke tekstove uz pravilnu primjenu jezičnih znanja.	♦ prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove i primjenjuje pravopisna pravila
Jezik i društvo	OŠ MJ A.4.4. Učenik svoj jezični identitet potvrđuje kulturološkim spoznajama.	♦ na različite načine predstavlja naučene izreke i poslovice
KNJIŽEVNOST I SVARALAŠTVO		
Teorija književnosti	OŠ MJ B.4.1. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst primjeren dobi, imenuje vrstu teksta i opisuje njegova obilježja.	♦ prepoznaje književna sredstva u lirskim tekstovima (stih, ritam, rima, refren, usporedba, personifikacija) ♦ prepoznaje i određuje vrste priča i obilježja priča
Analiza književnoga djela	OŠ MJ B.2.2. Učenik izražava svoja zapažanja i osjećaje usmeno i pisano nakon slušanja ili čitanja književnoga teksta primjerenoga dobi.	♦ određuje likove i mjesto radnje ♦ analizira likove prema njihovim karakteristikama ♦ prepoznaje rimu u pjesmama
	OŠ MJ B.3.2. Učenik usmeno izražava svoje mišljenje i doživljaj o pročitanoj književnom tekstu primjerenoga dobi.	♦ određuje likove i osobine likova (unutarnje i vanjske) ♦ objašnjava obilježja likova u pročitanim književnim tekstovima

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
KNJIŽEVNOST I SVARALAŠTVO		
Spoznaje o književnome djelu	OŠ MJ B.2.3. Učenik prepoznaje i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.	♦ prepoznaje jednostavne književne tekstove prema obilježjima vrste ♦ razlikuje pjesme od proznih tekstova
	OŠ MJ B.4.3. Učenik na osnovi pročitana opisuje obilježja književnoga teksta i književne vrste.	♦ čita s razumijevanjem kraće narodno i umjetničko stvaralaštvo u stihu, pjesme ♦ imenuje i razlikuje književne vrste
MEDIJSKA KULTURA		
Mediji i društvo	OŠ MJ C.4.2. Učenik sluša ili čita informacije iz različitih medijskih izvora te samostalno ističe bit različitih medijskih poruka.	♦ traži, skuplja i obrađuje informacije iz različitih izvora (pozivnica, pismo) ♦ iz pronađenih informacija ističe i izdvaja bitno i na taj način proširuje svoje znanje

2.3. STRUKTURA ISPITA / SADRŽAJ ISPITA

Nacionalni ispit iz Mađarskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od triju područja ispitivanja: *Jezik i komunikacija*, *Književnost i stvaralaštvo* i *Medijska kultura*. Područje *Jezik i komunikacija* sadrži ukupno 17 zadataka (3 zadatka u potpodručju *Razumijevanje teksta*, 12 zadataka u potpodručju *Jezične razine* i 2 zadatka u potpodručju *Jezik i društvo*). Područje *Književnost i stvaralaštvo* sadrži ukupno 13 zadataka (3 zadatka u potpodručju *Teorija književnosti*, 8 zadataka u potpodručju *Analiza književnoga djela* i 2 zadatka u potpodručju *Spoznaje o književnome djelu*). Područje *Medijska kultura* sadrži ukupno 4 zadatka (u potpodručju *Mediji i društvo*).

Potpodručje *Jezično izražavanje* sadrži jedan zadatak (zadatak pisanja).

Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i donosi ukupno 52 boda.

U tablici 4. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 4. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	<i>Jezik i komunikacija</i>	<i>Razumijevanje teksta</i>	3	3
		<i>Jezične razine</i>	12	12
		<i>Jezik i društvo</i>	2	2
	<i>Književnost i stvaralaštvo</i>	<i>Teorija književnosti</i>	3	3
		<i>Analiza književnoga djela</i>	8	8
		<i>Spoznaje o književnome djelu</i>	2	2
	<i>Medijska kultura</i>	<i>Mediji i društvo</i>	4	4
2.	<i>Pisanje</i>	<i>Jezično izražavanje</i>	1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Mađarskoga jezika i književnosti traje ukupno **110 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **60 minuta**, a druga **50 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **15 minuta**.

2.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Melyik mondatban van aláhúзва a főnév?

- A. Jáska szépen ír.
- B. Beköszöntött a tavassz.
- C. A gyerekek játszanak az udvaron.
- D. Már nagyon várjuk a nyári szünidőt.

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Jezik i komunikacija*

Potpodručje ispitivanja: *Jezične razine*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ MJ A.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: teško

2. primjer

Figyelmesen olvasd el az alábbi szöveget, majd karikázd be a helyes választ!

Nyári este

Minden muzsikál!
Csodaszép, csodaszép!
Ágak közt a fészek
pelyhes menedék.

Virágok kelyhében
tündérek ülnek,
s csendesen nékünk,
nékünk hegedülnek.

Devecsery László

Mire rímel az ülnek szó a versben?

- A. fészek
- B. nékünk
- C. menedék
- D. hegedülnek

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Književnost i stvaralaštvo*

Potpodručje ispitivanja: *Teorija književnosti*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ MJ B.3.2. Učenik usmeno izražava svoje mišljenje i doživljaj o pročitanoj književnom tekstu primjerenoga dobi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Melyik hónapban jelent meg a gyermekújság?

- A. március
- B. április
- C. május
- D. június

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Medijska kultura*

Potpodručje ispitivanja: *Mediji i društvo*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ MJ C.4.2. Učenik sluša ili čita informacije iz različitih medijskih izvora te samostalno ističe bit različitih medijskih poruka.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

4. primjer

Írj legalább 80 szóból álló fogalmazást a kedvenc virágról!

BEVEZETŐ:

Melyik a kedvenc virágod?

Miért?

TÁRGYALÁS:

Hogy néz ki?

Hol található meg?

Milyen színben fordul elő?

Kinek szoktál belőle csokrot kötni?

BEFEJEZÉS:

Miért szereted?

Područje ispitivanja: *Jezik i komunikacija*

Potpodručja ispitivanja: *Jezično izražavanje, Jezične razine*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ MJ A.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.

OŠ MJ A.4.2. Učenik razgovijetno govori i pokreće raspravu o slobodno odabranoj ili zadanoj temi, samostalno izražava svoje mišljenje u skladu s komunikacijskom situacijom.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za bodovanje

Potrebno je odgovoriti na sva postavljena pitanja. Također je potrebno obratiti pozornost na pravopis i interpunkciju. Treba izbjegavati nepotrebna ponavljanja.

Sastavak će se vrednovati s nula bodova:

- ako je u potpunosti nerazumljiv ili nečitak
- ako je napisan velikim tiskanim slovima
- ako se napisano ne odnosi na zadatak
- ako sadrži manje od 80 riječi
- ako nema odgovora (predan prazan papir).

2.1. A FELMÉRÉS CÉLJA

A magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó országos felmérés a 4. osztályos diákok tantárgyi ismereteit és ezen ismeretek alkalmazását méri fel. A felméréssel elsősorban az irodalmi és gyakorlati szövegek értő olvasását, valamint bizonyos szövegek pótlását, és a magyar nyelvi ismereteket ellenőrizzük.

A felmérés összhangban van a magyar nyelv és irodalom tantárgy (A modell)³ nemzeti alaptantervével (curriculumával).

2.2. A VIZSGA TARTALMA

Az általános iskola negyedik osztályának magyar nyelv és irodalomból történő felmérése a tantárgy nemzeti alaptantervében meghatározott oktatási-nevelési eredménycélokat három területhez kapcsoltn vizsgálja:

1. *Magyar nyelv és kommunikáció*
 - a) *Szövegértés*
 - b) *Szövegalkotás*
 - c) *Nyelvi szintek*
 - d) *Nyelv és társadalom*
2. *Irodalom és irodalmi alkotások*
 - a) *Irodalomelmélet*
 - b) *Műelemzés*
 - c) *Műismeret*
3. *Médiakultúra*
 - a) *Média és társadalom.*

A felmérés a magyar nyelv és kommunikáció, az irodalom és irodalmi alkotások és a médiakultúra témakört érintve ellenőrzi a diákok készségeit az alábbi fejlesztési területeken: szövegértés, szövegalkotás, nyelvi szintek, nyelv és társadalom, irodalomelmélet, műelemzés, műismeret, média és társadalom.

Az elvárásokat az általános iskola 1. – 4. osztályaira vonatkozó oktatási-nevelési célok adják meg annak figyelembevételével, hogy az adott célhoz kapcsolódóan mely eredménycélok teljesítése elvárható a felmérés megírásakor.

Az alábbi táblázat tartalmazza azon eredménycélokat, melyek megvalósításának mértékét a felmérés vizsgálni kívánja, illetve azokat a tartalmi elvárásokat, amelyeknek a diákoknak meg kell felelniük.

³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_83_1555.html

3. táblázat A magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatási és nevelési eredménycéljai, oktatási tartalmai, valamint a vizsga tartalma vizsgaterületek szerint

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI-NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
MAGYAR NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ		
Szövegértés	ÁI MNY A.4.1. A tanuló az olvasott szöveget önállóan értelmezi.	♦ megérti az olvasott szöveget, és kiemeli a fontos információkat ♦ összefoglalja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg üzenetét és tanulságát
Szövegalkotás	ÁI MNY A.4.2. A tanuló érthetően beszél, és vitát indít megadott vagy szabad témáról, megfelelően és önállóan fejezi ki mondanivalóját.	♦ alkalmazza a helyesírás szabályait ♦ fogalmazási ismereteit alkalmazva ügyel a helyes szerkezetre (címválasztás, lényeges és lényegtelen elkülönítése, a szöveg felépítése, az események időrendi sorrendje)
Nyelvi szintek	ÁI MNY A.2.3. A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.	♦ felismeri a toldalékos szavakat a szövegben; helyesen használja a szavak toldalékos alakját; helyesen írja a ragos szóalakokat (-ba, -be, -ban, -ben, -val/-vel, -ból/-ből, -tól/-től, -t, -hoz/-hez/-höz, -va/-ve/-vá/-vé, -kor) ♦ felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat ♦ felismeri és megnevezi a hangokat, a betűket ♦ felismeri a szavak és a mondatok határát ♦ gyakorlati feladatokban használja a betűrendet ♦ megkülönbözteti a magán és mássalhangzókat ♦ felismeri a szótagolás szabályszerűségeit ♦ felismeri a szótő és a toldalékok jelölését ♦ helyesen ejti és írja a kiejtéstől eltérő helyesírási szavakat ♦ felismeri a beszélő szándéka szerinti öt mondatfajtát ♦ alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében ♦ helyesen jelöli a j hangot, a hosszú egyjegyű és kétjegyű mássalhangzókat, a hosszú és rövid magánhangzókat

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI–NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
MAGYAR NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ		
Nyelvi szintek	ÁI MNY A.3.3. A tanuló felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, alkalmazza a tanult szabályokat. Felismeri és megnevezi a tanult szófajokat.	♦ a felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése ♦ egyes hangalakokat és jelentésviszonyokat (rokon értelmű szavak, azonos alakú szavak, ellentétes jelentésű szavak) felismer, alkalmaz ♦ különbséget tesz a szófajok között, felismeri és megnevezi a tanult szófajokat jelentésük alapján (ige, főnév, melléknév) ♦ azonosítja a szófajokat a mondatban ♦ felismeri a névelőt és a névutót, azokat helyesen alkalmazza ♦ a tanult szófajokat toldalékos formában is szójelentés alapján felismeri és megnevezi szócsoportokban, mondatokban és szövegekben
	ÁI MNY A.4.3. A tanuló kibővített nyelvi ismereteit helyesen alkalmazza a feladatok megoldásában	♦ felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat és helyesírási ismereteket, használja a szabályokat
Nyelv és társadalom	ÁI MNY A.4.4. A tanuló a nyelvi identitását kulturális ismeretekkel támasztja alá	♦ különböző módon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését
IRODALOM ÉS IRODALMI ALKOTÁSOK		
Irodalomelmélet	ÁI MNY B.4.1. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szöveget olvas értő olvasással, megnevezi a műfaját és jellemzi azt.	♦ felismeri a művészeti eszközöket költői szövegben (verssor, ritmus, rím, refrén, hasonlatok, megszemélyesítés) ♦ felismeri és meghatározza a mesefajtákat és azok jellegzetességeit
Műelemzés	ÁI MNY B.2.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása/hallgatása alapján kifejezi az olvasottak által nyújtott élményeit, érzelmeit szóban és írásban.	♦ meghatározza a szereplőket és a helyszínt ♦ jellemzi a szereplőket tulajdonságaik alapján ♦ felismeri a rímeket a versekben
	ÁI MNY B.3.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása alapján szóban és írásban megfogalmazza a szöveg által nyújtott élményét, véleményét.	♦ megnevezi olvasmányai szereplőit és azok tulajdonságait (külső, belső) ♦ megmagyarázza cselekedeteiket

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI-NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
IRODALOM ÉS IRODALMI ALKOTÁSOK		
Műismeret	ÁI MNY B.2.3. A tanuló forma és tartalom alapján felismeri és megkülönbözteti az irodalmi alkotásokat.	♦ felismeri az egyszerű irodalmi szövegeket műfaji jellemzőik alapján ♦ megkülönbözteti a verses és prózai műveket formai szempontból
	ÁI MNY B.4.3. A tanuló az olvasottak alapján leírja az irodalmi alkotások sajátosságait.	♦ olvas és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, verseket ♦ megnevezi és megkülönbözteti az irodalmi műfajokat egymástól
MÉDIAKULTÚRA		
Média és társadalom	ÁI MNY C.4.2. A tanuló hallgatja, olvassa az információkat tartalmazó médiaszövegeket, és önállóan kiemeli a különböző médiumú információk lényegét.	♦ különböző adatokat, információkat gyűjt, keres és kezel néhány forrásból ♦ a gyűjtött információkból kiemeli a lényegét, és ezáltal bővíti ismereteit

2.3. A FELMÉRÉS SZERKEZETE

Az országos felmérés szerkezete magyar nyelvből a 4. évfolyam számára az alábbi három egységet öleli fel: *Magyar nyelv és kommunikáció*, *Irodalom és irodalmi alkotások*, *Médiakultúra*. Az első vizsgafüzet tartalma: A *Magyar nyelv és kommunikáció* a második kérdéscsoportban 17 feladatot tartalmaz (3 feladat *Szövegértésből*, 12 feladat *Nyelvi szintekből*, 2 feladat *Nyelv és társadalomból*). A *Irodalom és irodalmi alkotások* az első kérdéscsoportban 13 feladatot tartalmaz (3 feladat *Irodalomelméletből*, 8 feladat *Műelemzésből*, 2 feladat *Műismeretből*). A *Médiakultúra* kérdéscsoportban 4 feladatot tartalmaz (*Média és társadalomból*).

A második vizsgafüzet tartalma: Egy *Szövegalkotási* feladatot tartalmaz.

A felmérés összesen 35 feladatot tartalmaz, amelyben 52 pontot szerezhhetnek a tanulók.

4. táblázat A feladatok száma és az elérhető pontszámok egységenként

4. táblázat A feladatok száma és az elérhető pontszámok egységenként

VIZSGÁLATI EGYSÉG	TERÜLET	ALTERÜLET	FELADAT-SZÁM	PONTSZÁM
1.	Magyar nyelv és kommunikáció	Szövegértés	3	3
		Nyelvi szintek	12	12
		Nyelv és társadalom	2	2
	Irodalom és irodalmi alkotások	Irodalomelmélet	3	3
		Műelemzés	8	8
		Műismeret	2	2
	Médiakultúra	Média és társadalom	4	4
2.	Fogalmazás	Szövegalkotás	1	18
ÖSSZESEN			35	52

Az első vizsgaegység megoldására a diákoknak **60 perc**, míg a második vizsgaegység megoldására **50 perc** áll rendelkezésükre. A két vizsgaegység között a tanulónak **15 perces** szünet lesz biztosítva.

2.4. MINTAFELADATOK

1. példa

Melyik mondatban van aláhúzva a főnév?

- A. Jóska szépen ír.
- B. Beköszöntött a tavasz.
- C. A gyerekek játszanak az udvaron.
- D. Már nagyon várjuk a nyári szünidőt.

Helyes válasz: B

Felmérés területe: *Magyar nyelv és kommunikáció*

Felmérés alterülete: *Nyelvi szintek*

Oktatási-nevelési célok:

ÁI MNY A.2.3. A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.

Kognitív szint: tudás

Nehézségi szint: közepes

2. példa

Figyelmesen olvasd el az alábbi szöveget, majd karikázd be a helyes választ!

Nyári este

Minden muzsikál!
Csodaszép, csodaszép!
Ágak közt a fészek
pelyhes menedék.

Virágok kelyhében
tündérek ülnek,
s csendesen nékünk,
nékünk hegedülnek.

Devecsery László

Mire rímel az ülnek szó a versben?

- A. fészek
- B. nékünk
- C. menedék
- D. hegedülnek

Pontos válasz: D

Felmérés területe: *Irodalom és irodalmi alkotások*

Felmérés alterülete: *Irodalomelmélet*

Oktatási-nevelési célok:

ÁI MNY B.2.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása/hallgatása alapján kifejezi az olvasottak által nyújtott élményeit, érzelmeit szóban és írásban.

ÁI MNY B.3.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása alapján szóban és írásban megfogalmazza a szöveg által nyújtott élményét, véleményét.

Kognitív szint: értés

Nehézségi szint: nehéz

3. példa

Melyik hónapban jelent meg a gyermekújság?

- A. március
- B. április
- C. május
- D. június

Helyes válasz: B

Felmérés területe: Médiakultúra

Felmérés alterülete: Média és társadalom

Oktatási-nevelési cél:

ÁI MNY C.4.2. A tanuló hallgatja, olvassa az információkat tartalmazó médiaszövegeket, és önállóan kiemeli a különböző médiumú információk lényegét.

Kognitív szint: értés

Nehézségi szint: könnyű

4. példa

Írj legalább 80 szóból álló fogalmazást a kedvenc virágodról!

BEVEZETŐ:

Melyik a kedvenc virágod?

Miért?

TÁRGYALÁS:

Hogy néz ki?

Hol található meg?

Milyen színben fordul elő?

Kinek szoktál belőle csokrot kötni?

BEFEJEZÉS:

Miért szereted?

Felmérés területe: *Magyar nyelv és kommunikáció*

Felmérés alterülete: *Szövegalkotás, Nyelvi szintek*

Oktatási-nevelési cél:

ÁI MNY A.2.3. A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.

ÁI MNY A.4.2. A tanuló érthetően beszél, és vitát indít amegadott vagy szabad témáról, megfelelően és önállóan fejezi ki mondanivalóját.

Kognitív szint: alkalmazás

Nehézségi szint: nehéz

Útmutató a fogalmazás megírásához

Szükségszerű válaszolni minden feltett kérdésre.

Fontos a helyesírási szabályok betartása.

Elkerülendő a szóismétlés.

A fogalmazás 0 ponttal értékelendő a következő szituációkban:

- A fogalmazás teljes mértékben értelmetlen és olvashatatlan
- A fogalmazás nagy nyomtatott betűkkel van írva
- A leírtak nem kapcsolódnak a feladathoz
- A fogalmazás kevesebb, mint 80 szóból áll
- Nincs válasz (üres lapot adott át a tanuló).

3. SRPSKI JEZIK / СРПСКИ ЈЕЗИК

3.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Srpskoga jezika ispituju se znanja i kompetencije koje su učenici stekli tijekom učenja i poučavanja nastavnoga predmeta Srpski jezik radi sporazumijevanja u različitim komunikacijskim situacijama, putem različitih medija i u različite svrhe.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu nastavnoga predmeta Srpski jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i ćirilčnome pismu srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A)⁴ (NN, 93/19).

3.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Srpskoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz triju područja ispitivanja:

1. *Književnost*
2. *Jezik*
3. *Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje.*

Nacionalnim ispitom iz Srpskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi od prvoga do četvrtoga razreda iz navedenih područja. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od tih se ishoda za koje su predviđene razine usvojenosti ispitom u školskoj godini 2025./2026. ispituje dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od prvih triju područja ispitivanja koja su u strukturu ispita prenesena tako da se slijede načela izrade ispita i organizacije ispitivanja.

U tablici 5. za svako područje ispitivanja navedeni su odgojno-obrazovni ishodi te pripadajući nastavni sadržaji na kojima se temelji ispitivanje.

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_10_93_1828.html

Tablica 5. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji/sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Srpskoga jezika

PODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
Književnost	SJ OŠ A.2.1. Učenik razlikuje pjesmu, priču, dramski tekst i kratke narodne umotvorine. SJ OŠ A.3.1. Učenik razlikuje narodnu i autorsku književnost. SJ OŠ A.4.1. Učenik razlikuje književne vrste. SJ OŠ A.4.2. Učenik razvija čitateljsku naviku.	Vrste tekstova: ♦ lirska pjesma ♦ basna ♦ kratke narodne umotvorine: poslovice, zagonetke, brzalice, pitalice ♦ znanstvenopopularni tekstovi ♦ informativni tekstovi. Književnoteorijski pojmovi: ♦ tema ♦ dijalog ♦ stih, rima ♦ poredba, personifikacija ♦ dijelovi fabule (uvod, zaplet, rasplet).
Jezik	SJ OŠ B.2.4. Učenik primjenjuje osnovna pravopisna pravila. SJ OŠ B.3.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole i pridjeve). SJ OŠ B.3.4. Učenik primjenjuje osnovna pravopisna pravila. SJ OŠ B.4.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole, pridjeve, osobne zamjenice i brojeve). SJ OŠ B.4.3. Učenik razlikuje rečenice i povezuje ih u smislen, cjelovit tekst. SJ OŠ B.4.4. Učenik primjenjuje osnovna pravopisna pravila.	Jezični pojmovi ♦ slog ♦ riječi sličnoga i suprotnoga značenja, riječi različitoga oblika, a istoga ili sličnoga značenja, riječi istoga oblika, a različitoga značenja ♦ osnovno i preneseno značenje riječi ♦ jesna i niječna rečenica ♦ imenice, pridjevi, glagoli ♦ posvojni i opisni pridjevi ♦ vlastite, zajedničke i zbirne imenice ♦ osobne zamjenice ♦ umanjenice, uvećanice ♦ prošlo, sadašnje i buduće vrijeme ♦ glagolska lica ♦ veliko početno slovo ♦ posvojni pridjevi izvedeni od vlastitih imena ♦ upravni i neupravni govor ♦ subjekt ♦ predikat ♦ brojevi.
Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje	SJ OŠ C.3.3. SJ OŠ C.4.3. Učenik razvija vještinu pisanja.	♦ pisani sastavak ♦ vijest ♦ izvješće ♦ reklama ♦ plakat

3.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Srpskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina u koje su implementirana tri područja.

Prva ispitna cjelina sadrži 34 zadataka višestrukoga izbora. Svaki zadatak nosi jedan bod. Drugu ispitnu cjelinu *Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje* čini jedan zadatak koji nosi 18 bodova.

Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i donosi ukupno 52 boda.

U tablici 6. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 6. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Književnost	17	17
	Jezik	17	17
2.	Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje	1	18
UKUPNO		35	52

Nacionalni ispit iz Srpskoga jezika traje ukupno **105 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **60 minuta**, a druga ispitna cjelina traje **45 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **15 minuta**.

3.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Пажљиво прочитај текст.

Непослушан мали миш

Кад мали миш први пут у животу спази мачка, упита мајку каква је то ствар.

– Не питај, мој синко, зла и опака! Зове се мачак. Само добро упамти ово: кад год га видиш у кући, не излази из рупе, да те не снађе несрећа.

– Мачак! Та и име му је страшно – рече мали миш – а гледај га како мирно стоји, само се лиже и глади.

– Не веруј му, велим ти, да те зло не снађе. Кад се он невешт чини, онда га се највише чувај!

Луди мишић не може да мирује, извирује, провирује, хтео би га боље видети. Кад виде да је од рупе окренут, он извири:

– Још малчице ближе, да га боље видим. Паф! – мачак на њега шапом.

– Ци, ци, цију!

– Ха, цију – вели му мати.

– Нећеш да слушаш, сврбе те леђа, нашао си ко ће те чешати.

Доситеј Обрадовић

Којој књижевној врсти припада наведени текст?

- A. ауторска басна
- B. драмски текст
- C. народна бајка
- D. лирска песма

Тоčan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Književnost*

Odgojno-obrazovni ishod:

SJ OŠ A.2.1. Učenik razlikuje pjesmu, priču, dramski tekst i kratke narodne umotvorine.

Razrada ishoda: Razlikuje basnu na temelju tekstualnih obilježja.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

У којој од реченица је подвучен присвојни придев?

- A. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- B. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- C. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- D. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Jezik*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ SJ B.4.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole, pridjeve, osobne zamjenice i brojeve).

Razrada ishoda: Razlikuje opisne i posvojne pridjeve.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

У којој је од наведених реченица управни говор написан по трећем моделу?

- A. Тренер је рекао: „Утакмица је за два дана.”
- B. „Утакмица је за два дана”, рекао је тренер.
- C. „Тренер је рекао, утакмица је за два дана.”
- D. „Утакмица је”, рекао је тренер, „за два дана.”

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Jezik*

Odgojno-obrazovni ishod:

SJ OŠ B.4.3. Učenik razlikuje rečenice i povezuje ih u smislen, cjelovit tekst..

Razrada ishoda: Razlikuje upravni i neupravni govor u rečenicama (sva tri oblika).

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

4. primjer

ЗАДАТАК ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Организован је Дан дечије књиге са разним активностима. Пажљиво погледај све податке у табелама и тексту плаката. Напиши извештај о проведеним активностима, укључујући све наведене податке. Извештај треба да има најмање 100 речи.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ВИНКОВЦИ
ОРГАНИЗУЈЕ МАНИФЕСТАЦИЈУ

ДАН ДЕЧИЈЕ КЊИГЕ

ОД 1.3. 2025. ДО 2.4. 2025.

АКТИВНОСТИ УСМЕРЕНЕ НА РАЗВОЈ МАШТЕ, КРЕАТИВНОСТИ И
ЈЕЗИЧНИХ ВЕШТИНА

ПОЗИВАЈУ СЕ
ДЕЧИЈИ ВРТИЋИ, ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ВУКОВАРСКО-СРИЈЕМСКЕ ЖУПАНИЈЕ

СВЕЧАНО ЗАТВАРАЊЕ
ОДРЖАЋЕ СЕ НА МЕЂУНАРОДНИ ДАН КЊИГЕ
2.4. 2025.
У ГРАДСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ И ЧИТАОНИЦИ ВИНКОВЦИ

РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

УСТАНОВЕ	БРОЈ УСТАНОВА
ВРТИЋИ	24
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	23
СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	15

ПОДАЦИ О ПРОВЕДЕНИМ РАДИОНИЦАМА:

НАЗИВ РАДИОНИЦЕ	БРОЈ УЧЕНИКА КОЈИ СУ УЧЕСТВОВАЛИ У РАДИОНИЦАМА
КЊИГА У КУТИЈИ	44
ЈА КАО ЛИК	60
ОЖИВИМО ПРИЧУ	83
МОЈА СЛИКОВНИЦА	93

Područje ispitivanja: *Kultura izražavanja i stvaralaštvo*

Potpodručje ispitivanja: *Pisanje*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ SJ C.3.3., OŠ SJ C.4.3. Učenik razvija vještinu pisanja.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za pisanje

Potrebno je ispoštovati sve zadane smjernice.

Također je potrebno obratiti pozornost na pravopis i interpunkciju.

Treba izbjegavati nepotrebna ponavljanja.

Sastavak će se vrednovati s **nula** bodova:

- ako je u potpunosti nerazumljiv ili nečitak
- ako je napisan velikim tiskanim slovima
- ako se ne odnosi na zadatak
- ako sadrži manje od 100 riječi
- ako nema odgovora (predan prazan papir).

3.1. ЦИЉ ИСПИТИВАЊА

Националним испитом из Српског језика испитују се знања и компетенције које су ученици стекли током процеса учења и подучавања наставног предмета Српски језик ради споразумевања у различитим комуникацијским ситуацијама, путем различитих медија и у различите сврхе.

Испит је састављен према Курикулуму наставног предмета Српски језик за основну и средњу школу с наставом на језику и ћириличком писму српске националне мањине у Републици Хрватској (Модел А)⁵ (NN, 93/19).

3.2. САДРЖАЈ ИСПИТА

У националном испиту из српског језика за четврти разред основне школе испитују се васпитно-образовни исходи/садржаји из три подручја испитивања:

1. *Књижевност*
2. *Језик*
3. *Култура изражавања и стваралаштво – Писање.*

Националним испитом из Српског језика за четврти разред испитују се васпитно-образовни исходи од првог до четвртог разреда из наведених подручја. Испитом су обухваћени само исходи за које су курикулумом предвиђени нивои усвојености. Од тих исхода за које су предвиђени нивои усвојености испитом у школској години 2025/2026. испитује део васпитно-образовних исхода из сваког од прва три подручја испитивања која су у структуру испита пренесена тако да се поштују принципи израде испита и организације испитивања.

У табели 5. за свако подручје испитивања наведени су васпитно-образовни исходи и припадајући наставни садржаји на којима се темељи испитивање.

⁵ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_10_93_1828.html

Табела 5. Васпитно-образовни исходи и наставни садржаји/садржаји испитивања према подручјима испитивања Српског језика.

ПОДРУЧЈЕ	ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ/САДРЖАЈИ ИСПИТИВАЊА
Књижевност	SJ OŠ A.2.1. Ученик разликује песму причу, драмски текст и кратке народне умотворине. SJ OŠ A.3.1. Ученик разликује народну и ауторску књижевност. SJ OŠ A.4.1. Ученик разликује књижевне врсте. SJ OŠ A.4.2. Ученик развија читалачку навику.	Врсте текстова: ♦ лирска песма ♦ басна ♦ кратке народне умотворине: пословице, загонетке, брзалице, питалице ♦ научнопопуларни текстови ♦ информативни текстови Књижевнотеоријски појмови: ♦ тема ♦ дијалог ♦ стих, рима ♦ поређење, персонификација ♦ делови фабуле (увод, заплет, расплет)
Језик	SJ OŠ B.2.4. Ученик примењује основна правописна правила. SJ OŠ B.3.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе и придеве). SJ OŠ B.3.4. Ученик примењује основна правописна правила. SJ OŠ B.4.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе, придеве, личне заменице и бројеве). SJ OŠ B.4.3. Ученик разликује реченице и повезује их у смислен, целовит текст. SJ OŠ B.4.4. Ученик примењује основна правописна правила.	Језички појмови: ♦ слог ♦ речи сличног и супротног значења, речи различитог облика а истог или сличног значења, речи истог облика, а различитог значења ♦ основно и пренесено значење речи ♦ потврдна и одрична реченица ♦ именице, придеви, глаголи ♦ присвојни и описни придеви ♦ властите, заједничке и збирне именице ♦ личне заменице ♦ умањенице и увећанице ♦ прошло, садашње и будуће време ♦ глаголска лица ♦ велико почетно слово ♦ присвојни придеви изведени од властитих именица ♦ управни и неуправни говор ♦ субјекат ♦ предикат ♦ бројеви
Култура изражавања и стваралаштво – Писање	SJ OŠ C.3.3. SJ OŠ C.4.3. Ученик развија вештину писања.	♦ писмени састав ♦ вест ♦ извешће ♦ реклама ♦ плакат

3.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Национални испит из Српског језика за четврти разред основне школе састоји се од две испитне целине у које су имплементирана три подручја.

У првој испитној целини је 34 задатка, сви су вишеструког избора. Сваки задатак носи један бод. Другу испитну целину *Култура изражавања и стваралаштво – Писање* чини један задатак који носи 18 бодова.

Испит садржи укупно 35 задатака и доноси укупно 52 бода.

У табели 6. наведени су број задатака и број бодова за сваку испитну целину.

Табела 6. Број задатака и број бодова за сваку испитну целину

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	ПОДРУЧЈЕ	БРОЈ ЗАДАТАКА	БРОЈ БОДОВА
1.	<i>Књижевност</i>	17	17
	<i>Језик</i>	17	17
2.	<i>Култура изражавања и стваралаштво – Писање</i>	1	18
УКУПНО		35	52

Национални испит из Српског језика траје укупно **105 минута**. Прва испитна целина траје **60 минута**, а друга испитна целина траје **45 минута**. Између прве и друге испитне целине је пауза у трајању од **15 минута**.

3.4. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

1. пример

Пажљиво прочитај текст.

Непослушан мали миш

Кад мали миш први пут у животу спази мачка, упита мајку каква је то ствар.

– Не питај, мој синко, зла и опака! Зове се мачак. Само добро упамти ово: кад год га видиш у кући, не излази из рупе, да те не снађе несрећа.

– Мачак! Та и име му је страшно – рече мали миш – а гледај га како мирно стоји, само се лиже и глади.

– Не веруј му, велим ти, да те зло не снађе. Кад се он невешт чини, онда га се највише чувај!

Луди мишић не може да мирује, извирује, провирује, хтео би га боље видети. Кад виде да је од рупе окренут, он извири:

– Још малчице ближе, да га боље видим. Паф! – мачак на њега шапом.

– Ци, ци, цију!

– Ха, цију – вели му мати.

– Нећеш да слушаш, сврбе те леђа, нашао си ко ће те чешати.

Доситеј Обрадовић

Којој књижевној врсти припада наведени текст?

- A. ауторска басна
- B. драмски текст
- C. народна бајка
- D. лирска песма

Тачан одговор: А

Подручје испитивања: *Књижевност*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ A.2.1. Ученик разликује песму причу, драмски текст и кратке народне умотворине.

Разрада исхода: Разликује басну на основу текстовних обележја.

Когнитивни ниво: памћење

Процењена тежина: лако

2. пример

У којој од реченица је подвучен присвојни придев?

- A. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- B. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- C. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- D. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.

Тачан одговор: C

Подручје испитивања: *Језик*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ B.4.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе, придеве, личне заменице и бројеве).

Разрада исхода: Разликује описне и присвојне придеве.

Когнитивни ниво: разумевање

Процењена тежина: средње тешко

3. пример

У којој је од наведених реченица управни говор написан по трећем моделу?

- A. Тренер је рекао: „Утакмица је за два дана.”
- B. „Утакмица је за два дана”, рекао је тренер.
- C. „Тренер је рекао, утакмица је за два дана.”
- D. „Утакмица је”, рекао је тренер, „за два дана.”

Тачан одговор: D

Подручје испитивања: *Језик*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ B.4.3. Ученик разликује реченице и повезује их у смислен, целовит текст.

Раздада исхода: Разликује управни и неуправни говор у реченицама (сва три облика).

Когнитивни ниво: примена

Процењена тежина: тешко

4. пример

ЗАДАТАК ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Организован је Дан дечије књиге са разним активностима. Пажљиво погледај све податке у табелама и тексту плаката. Напиши извештај о проведеним активностима, укључујући све наведене податке. Извештај треба да има најмање 100 речи.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ВИНКОВЦИ
ОРГАНИЗУЈЕ МАНИФЕСТАЦИЈУ

ДАН ДЕЧИЈЕ КЊИГЕ

ОД 1.3. 2025. ДО 2.4. 2025.

АКТИВНОСТИ УСМЕРЕНЕ НА РАЗВОЈ МАШТЕ, КРЕАТИВНОСТИ И
ЈЕЗИЧНИХ ВЕШТИНА

ПОЗИВАЈУ СЕ
ДЕЧИЈИ ВРТИЋИ, ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ВУКОВАРСКО-СРИЈЕМСКЕ ЖУПАНИЈЕ

СВЕЧАНО ЗАТВАРАЊЕ
ОДРЖАЋЕ СЕ НА МЕЂУНАРОДНИ ДАН КЊИГЕ
2.4. 2025.
У ГРАДСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ И ЧИТАОНИЦИ ВИНКОВЦИ

РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

УСТАНОВЕ	БРОЈ УСТАНОВА
ВРТИЋИ	24
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	23
СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	15

ПОДАЦИ О ПРОВЕДЕНИМ РАДИОНИЦАМА:

НАЗИВ РАДИОНИЦЕ	БРОЈ УЧЕНИКА КОЈИ СУ УЧЕСТВОВАЛИ У РАДИОНИЦАМА
КЊИГА У КУТИЈИ	44
ЈА КАО ЛИК	60
ОЖИВИМО ПРИЧУ	83
МОЈА СЛИКОВНИЦА	93

Родручје испитивања: *Култура изражавања и стваралаштво*

Подподручје испитивања: *Писање*

Образовни исходи:

ОŠ SJ C.3.3., ОŠ SJ C.4.3. Ученик развија вештину писања.

Когнитивни ниво: примена

Процењена тежина: тешко

Смернице за писање

Потребно је испоштовати све задане смернице.

Такођер је потребно водити рачуна о правопису и интерпункцији.

Треба избегавати непотребна понављања.

Састав ће се вредновати са **нула** бодова:

- ако је у потпуности неразумљив или нечитак
- ако је написан великим штампаним словима
- ако се не односи на задатак
- ако састав садржи мање од 100 речи
- ако нема одговора (предан празан папир).

4. ČEŠKI JEZIK / ČESKÝ JAZYK

4.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Češkoga jezika ispituje se ovladanost jezičnom djelatnosti čitanja književnih i neknjiževnih tekstova s razumijevanjem te poznavanje češkoga jezika.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Češki jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu češke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A)⁶ (NN, br. 114/19).

4.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Češkoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz triju područja, od čega prvo područje ima tri potpodručja ispitivanja:

1. Čitanje s razumijevanjem
 - a) Čitanje lirskoga teksta
 - b) Čitanje epskoga teksta
 - c) Čitanje neknjiževnoga teksta
2. Češki jezik
3. Pisanje.

Nacionalnim ispitom iz Češkoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi navedeni u Kurikulumu za nastavni predmet Češki jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu češke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A).

U tablici 7. navedena su područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi i pripadajuća razrada ishoda na kojima se temelji ispitivanje.

⁶ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_114_2282.html

Tablica 7. Odgojno-obrazovni ishodi i razrada ishoda prema područjima i potpodručjima ispitivanja Češkoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM		
Čitanje lirskoga teksta Čitanje epskoga teksta Čitanje neknjiževnoga teksta	OŠ ČJ B.3.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje razne vrste književnog teksta.	♦ razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa ♦ prepoznaje glavne i sporedne likove, smješta ih u vrijeme radnje i prostor
	OŠ ČJ B.4.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.	♦ prepoznaje pjesničke slike, personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu ♦ odgovara na pitanja o pročitane književnom tekstu
	OŠ ČJ A.2.4. Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ rastavlja riječi na slogove
	OŠ ČJ A.3.3. Učenik čita tekst s razumijevanjem i pronalazi bitne podatke u tekstu.	♦ izdvaja ključne riječi iz teksta
	OŠ ČJ A.4.4. Učenik čita s razumijevanjem tekstove, pronalazi i objašnjava potrebne informacije.	♦ čita s razumijevanjem različite vrste tekstova ♦ objašnjava nepoznate riječi
	OŠ ČJ A.2.6. Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.	♦ objašnjava značenje određene riječi s obzirom na kontekst
	OŠ ČJ C.4.3. Učenik objašnjava vrijednosti književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu čitateljskom i osobnom iskustvu.	♦ uočava dobre i loše postupke likova
	OŠ ČJ C.4.1. Učenik pronalazi osnovne informacije iz različitih izvora primjerenih uzrastu učenika.	♦ izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema postavljenome pitanju ♦ kratki tekstovi jednostavnih struktura ♦ kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma ♦ jednostavni dijaloški i monološki tekstovi ♦ edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti ♦ književni i obavijesni tekstovi primjereni jezičnomu razvoju i dobi ♦ lingvometodički tekstovi primjereni jezičnomu razvoju ♦ upute za rješavanje zadataka

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Češki jezik	OŠ ČJA.1.5. Učenik piše formalnim pismom slova, riječi i kratke rečenice, prepoznaje rečenicu i piše točku na kraju rečenice.	♦ razlikuje rečenični znak na kraju rečenice
	OŠ ČJA.2.4. Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ rastavlja riječi na slogove ♦ razlikuje slogove di, ti, ni, dy, ty, ny ♦ prepoznaje prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dž, tž, ně, bě, pě, vě, mě
	OŠ ČJA.2.6. Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.	♦ prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu
	OŠ ČJA.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko slovo: ime ulice, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora u zavičaju, nebeskih tijela; pisanje višedoslanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj)
	OŠ ČJA.4.3. Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja.	♦ točno piše i/y i /ý u riječima nakon dvojaka ili neutralnih (obojetných) suglasnika (b, f, l, m, p, s, v, z) u najčešće korištenim „izabranim“ riječima (vyjmenovaná slova)
	OŠ ČJA.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ pravilno piše „izabrane riječi“ (vyjmenovaná slova)
	OŠ ČJA.4.6. Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.	♦ prepoznaje ogledne imenice, glagole i pridjeve koji imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću ♦ pravilno oblikuje jedninu i množinu imenica ♦ pravilno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme u govoru i pismu ♦ prepoznaje prototipne i česte umanjenice i uvećanice

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Pisanje	OŠ ČJA.2.4. Učenik piše rukopisno slovo, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ razlikuje rečenični znak na kraju rečenice ♦ prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu ♦ piše velika i mala rukopisna slova ♦ piše kratki vezani tekst kroz sastavak prema zadanome poticaju ♦ prepoznaje prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dž, tđ, nđ, bđ, pđ, vđ, mđ ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko slovo: početak rečenice, ime, prezime, nadimak) ♦ rastavlja riječi na slogove ♦ razlikuje samoglasnike (duge i kratke) i suglasnike te pravilno izgovara/piše kratke i duge samoglasnike te slogove di, ti, ni, dy, ty, ny
	OŠ ČJA.2.4. Učenik piše rukopisno slovo, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (rečenične znakove na kraju rečenice; dvotočka i zarez u nabravanju)
	OŠ ČJA.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ piše vođenim pisanjem prema kompozicijskome planu (uvod, glavni dio, zaključak) ♦ upotrebljava nove riječi kao dio aktivnoga rječnika ♦ piše prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dž, tđ, nđ, bđ, pđ, vđ, mđ ♦ prepoznaje prototipne i česte umanjenice i uvećanice
	OŠ ČJA.3.6. Učenik prepoznaje razliku između govora na češkome jeziku pripadnika češke manjine i standardnoga češkoga jezika.	♦ govori i piše literarni tekst na češkome jeziku

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Pisanje	OŠ ČJA.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	♦ oblikuje i piše sastavak prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema različitim modelima vođenoga pisanja ♦ provjerava pravopisnu čitkost u pisanju ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko početno slovo: početak rečenice, ime, prezime, nadimak, ime ulice, trga i naseljenoga mjesta u bližemu okružju, geografska imena u zavičaju, imena nebeskih tijela, imena ustanova s kojima se učenik svakodnevno susreće; višječlanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj; rečenične znakove na kraju rečenice; dvotočku i zarez u nabranju; pravilno piše pokrate višječlanih naziva)
	OŠ ČJA.4.6. Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.	♦ pravilno upotrebljava riječi i strukturira rečenice u zadanome kontekstu ♦ funkcionalno upotrebljava sve riječi u skladu s dinamikom učenja i jezičnoga razvoja ♦ lingvometodički tekstovi primjereni jezičnomu razvoju ♦ kratki tekstovi jednostavnih struktura ♦ upute za rješavanje zadataka

4.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Češkoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina te triju područja ispitivanja.

Prva ispitna cjelina sastoji se od dvaju područja *Čitanje s razumijevanjem* i *Češki jezik*. Područje *Čitanje s razumijevanjem* sadrži ukupno 17 zadataka (šest zadataka u potpodručju *Čitanje lirskoga teksta*, sedam zadataka u potpodručju *Čitanje epskoga teksta* i četiri zadatka u potpodručju *Čitanje neknjiževnoga teksta*). Područje *Češki jezik* sadrži ukupno 17 zadataka.

Druga ispitna cjelina *Pisanje* sadrži jedan zadatak.

Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i donosi ukupno 52 boda.

U tablici 8. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku cjelinu te za svako područje i potpodručje ispitivanja Češkoga jezika.

Tablica 8. Broj zadataka i broj bodova za svaku cjelinu te za svako područje i potpodručje ispitivanja

CJELINE ISPITIVANJA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Čitanje s razumijevanjem	Čitanje lirskoga teksta	6	6
		Čitanje epskoga teksta	7	7
		Čitanje neknjiževnoga teksta	4	4
	Češki jezik		17	17
2.	Pisanje	Pisanje sastavka uz poticaj	1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Češkoga jezika traje ukupno **120 minuta**. Svaka ispitna cjelina traje **60 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **30 minuta**.

4.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Pozorně si přečtěte následující text.

Ptám se, ptám se, pampeliško

Už si vrabci koupou bříško,
už se káča točí,
kde jsi byla, pampeliško,
od čeho máš oči?

Od slunce, od zlata!
Jak jsem se tak zahleděla,
hned jsem byla zlatá celá
jako housata.

Zdeněk Kriebel

Kdo si koupe bříško?

- A. housata
- B. káča
- C. pampeliška
- D. vrabci

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje lirskoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.3.3. Učenik čita s razumijevanjem tekstove i pronalazi osnovne informacije.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

Jakého literárního druhu je text *Ptám se, ptám se, pampeliško?*

- A. bajka
- B. báseň
- C. povídka
- D. pohádka

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje lirskoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ B.3.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje razne vrste književnog teksta.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Pozorně si přečtěte následující text.

Česká republika

Česká republika leží ve středu Evropy. Patří mezi malé státy, ale přesto se má čím chlubit. Turisty z celého světa láká zlatá stověžatá Praha. A viděli jste někdy zahraničního turistu, který by si nevyfotografoval Hradčany, sídlo našich prezidentů?

Česko, to je naše hymna Kde domov můj, sláva zlatých českých rukou, které vynikaly dovedností a schopností udělat z mála mnoho. Česko, to jsou ale také české, moravské a slezské národní písničky a pohádky.

Hora Říp má pro Čechy také zvláštní význam. Kdysi tam prý podle pověsti stanuli naši předkové a řekli si: Tady se nám líbí. Tady chceme bydlet. A přestali pochodovat nekonečnou krajinou, postavili si tu domky a cesty a úly, a protože táta nás všech se jmenoval Čech, my všichni jsme Češi.

I když jsme malá zemička, dokážeme velké věci. Mnoho Čechů se zapsalo za uši lidem z úplně jiných zemí daleko od nás.

(Jarmila Krůtová, Jan Krůta, *Se sluníčkem kolem světa*)

Jaká Praha láká turisty z celého světa?

- A. moravská
- B. nekonečná
- C. stověžatá
- D. zahraniční

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje neknjiževnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ C.4.1. Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjanjem i navodi podatke iz teksta.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Jakého slovního druhu je slovo *zahleděla*?

- A. podstatné jméno
- B. předložka
- C. přídavné jméno
- D. sloveso

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: Češki jezik

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

5. primjer

ÚKOL PSANÍ

Napiš slohovou práci, ve které popíšeš zvíře, dle vlastní volby.

Slohová práce má mít **tři části (úvod, hlavní část, závěr)**.

Slohová práce má obsahovat nejméně **70 slov**.

Uvedených **pokynů se musíš dodržovat** ve své slohové práci.

Pokyny k psaní:

ÚVOD: které zvíře popisuješ, kde žije

HLAVNÍ ČÁST: vzhled a velikost, zvláštnosti ve vzhledu (tvar a velikost těla, čím je tělo pokryté, barva, tvar a velikost hlavy, počet končetin) zvláštnosti a zajímavosti (způsob pohybování, ozývání, čím se živí)

ZÁVĚR: vysvětlí svůj výběr zvířete a svůj vztah k němu

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za pisanje

Sastavak treba napisati prema **pravopisnim i gramatičkim pravilima** koja si do sada naučio/naučila u školi.

Sastavak će se ocjenjivati s **nula (0) bodova**:

- ako ima manje od 70 riječi
- ako je nečitljiv
- ako nije napisan u skladu sa zadatkom
- ako je predan prazan papir.

4.1. CÍL ZKOUŠKY

Národní zkouškou z Českého jazyka se zkouší jazykové kompetence, čtení literárních a neliterárních textů s porozuměním a znalosti z českého jazyka.

Zkouška vychází z Kurikulum pro vyučovací předmět Český jazyk pro základní a střední školy s výukou v jazyce a písmu české národnostní menšiny v Republice Chorvatsko (Model A)⁷ (NN, br. 114/2019).

4.2. OBSAH ZKOUŠKY

Národní zkouškou z Českého jazyka pro žáky čtvrtých tříd základních škol se zkouší výchovně-vzdělávací výstupy ze třech oblastí, přičemž první oblast obsahuje tři části (podoblasti):

1. *Čtení s porozuměním*
 - a) *Čtení lyrického textu*
 - b) *Čtení epického textu*
 - c) *Čtení neliterárního textu*
2. *Český jazyk*
3. *Psaní.*

Národní zkouškou z Českého jazyka pro žáky čtvrtých tříd základních škol se zkouší výchovně-vzdělávací výstupy uvedené v Kurikulu pro vyučovací předmět Český jazyk pro základní a střední školy s výukou v jazyce a písmu české národnostní menšiny v Republice Chorvatsko (Model A).

V tabulce 7 jsou uvedené oblasti a části (podoblasti) zkoušení, výchovně-vzdělávací výstupy a dílčí výstupy zkoušky.

⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_114_2282.html

Tabulka 7 Výchovně–vzdělávací výstupy a dílčí výstupy zkoušky podle oblastí a částí (podoblastí) zkoušky

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Čtení lyrického textu Čtení epického textu Čtení neliterárního textu	ZŠ ČJ B.3.2. Žák čte s porozuměním literární text a pozná různé druhy literárního textu.	- rozlišuje části básně: verš, sloka (strofa) - spojuje postavy s místem a časem děje
	ZŠ ČJ B.4.2. Žák čte s porozuměním literární text a vysvětluje charakteristiky literárního textu.	- pozná básnické obrazy, personifikaci, zvukomalbu (onomatopie) - odpovídá na otázky týkající se přečteného textu
	ZŠ OŠ A.2.4. Žák píše formálním písmem písmena, slova a krátké věty a text řízeným psaním a aplikuje pravopisná pravidla vhodná pro rozvoj jazyka.	rozděluje slova na slabiky
	ZŠ ČJ A.3.3. Žák čte s porozuměním texty a vyhledává podstatné údaje.	vybírá podstatné údaje v textu
	ZŠ ČJ A.4.4. Žák čte s porozuměním texty, vyhledává a vysvětluje podstatné údaje.	- čte různé texty s porozuměním - vysvětluje neznámá slova
	ZŠ OŠ A.2.6. Žák přesně používá a vysvětluje slova, slovní spojení a věty ve správném významu s ohledem na komunikační situaci.	rozpoznává neznámá slova a odhaduje jejich význam z kontextu
	ZŠ ČJ B.4.3. Žák vysvětlí hodnoty literárního textu v souladu s recepčními schopnostmi čtenářskými a osobními zkušenostmi.	všímá si dobrého a špatného jenání postav
	ZŠ ČJ C.4.1. Žák vyhledává podstatné informace v sdělovacím textu z různých médií vhodných pro daný věk.	- vybírá klíčové údaje v textu dle zadané otázky - krátké texty jednoduchých struktur - krátký příběh, pohádka, dětská báseň - jednoduché dialogické a monologické texty - poučné texty přiměřené věku a úrovni znalosti jazyka - literární a sdělovací texty přiměřené jazykovým znalostem a věku - lingvometodické texty přiměřené jazykovým znalostem - pokyny na řešení úkolů

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Český jazyk	ZŠ ČJA.1.5. Žák píše správné tvary písmen, slov a jednoduché věty, pozná větu a na konci věty napíše tečku.	používá vhodně grafické symboly a interpunkci: tečka, vykřičník, otazník; měrné jednotky délka, měna, čas)
	ZŠ ČJA.2.4. Žák píše správné tvary psacích písmen, slova a jednoduché věty, zvládá pravopisná pravidla přiměřená věku a úrovni znalosti jazyka.	- rozděluje slova na slabiky - odlišuje slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny - píše správně dlouhé samohlásky (délka), dvojhlásky (diftongy) au, ou, eu, slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a hlásky h, ch, ď, ť, ň, ř, y
	ZŠ ČJA.2.6. Žák přesně používá a vysvětluje slova, slovní spojení a věty ve správném významu s ohledem na komunikační situaci.	odlišuje a rozlišuje oznamovací, tázací a rozkazovací větu, kladnou a zápornou větu v textu
	ZŠ ČJA.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.	správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování (ulice, náměstí, obce, vesnice a města, jména známých institucí...)
	ZŠ ČJA.4.3. Žák reprodukuje krátké texty jednoduchých struktur v souladu s účelem rozhovoru.	používá podle pravidel i/y po obojetných souhláskách (b, l, m, p, s, v, z) ve výjmenovaných slovech
	ZŠ ČJA.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.	píše vyjmenovaná slova, která jsou součástí aktivní slovní zásoby
	ZŠ ČJA.4.6. Žák skládá slova do skladebních dvojic, vět a textu jednoduché struktury a využívá své jazykové znalosti.	- rozeznává vzorová podstatná jména, slovesa a přídavná jména které mají konkrétní význam vztahující se k bezprostřední realitě - správně tvoří podstatná jména v jednotném a množném čísle - správně tvaruje minulý, přítomný a budoucí čas v mluveném a psaném projevu - rozpoznává prototyp a časté zdvojnásobky a zvětšiny

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Psaní	ZŠ ČJA.2.4. Žák píše správné tvary psacích písmen, slova a jednoduché věty, zvládá pravopisná pravidla přiměřená věku a úrovni znalosti jazyka.	• používá vhodně grafické symboly a interpunkci: tečka, vykřičník, otazník • odlišuje a rozlišuje oznamovací, tázací a rozkazovací větu, kladnou a zápornou větu v textu • píše velká a malá psací písmena • píše krátké texty podle volně zvoleného nebo zadaného tématu • píše správně dlouhé samohlásky (délka), dvojhlásky (diftongy) au, ou, eu, slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a hlásky h, ch, d, t, ň, ř, y • správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob, zvířat • rozkládá slova na slabiky • rozpozná samohlásky (dlouhé a krátké) a souhlásky, správně píše dlouhé a krátké samohlásky a slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny
	ZŠ ČJA.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.	• píše podle návodu na základě osnovy (úvod, hlavní část, uzávěr) • používá nová slova jako součást aktivního slovníku • užívá vhodná spisovná slova namísto hovorových výrazů • píše správně slova, v kterých jsou slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
	ZŠ ČJA.3.6. Žák pozná rozdíly mezi vyjadřováním příslušníků české menšiny a vyjadřováním v spisovném českém jazyce.	• mluví a píše literární texty v češtině

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Psaní	ZŠ ČJA.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.	♦ utváří a píše sloh na zadané nebo volně zvolené téma podle různých modelů řízeného psaní ♦ dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu ♦ píše podle pravidel pravopisu (velké písmeno: názvy ulic, náměstí, obcí a měst, zeměpisných jmen v okolí, nebeských těles, psaní víceslovných názvů, dvojtečka a čárka při výčtu, zkratky víceslovných názvů, přímá a nepřímá řeč v textu – dvojtečka, čárka a uvozovky)
	ZŠ ČJA.4.6. Žák skládá slova do skladebních dvojic, vět a textu jednoduché struktury a využívá své jazykové znalosti.	♦ správně používá slova a struktury vět v daném kontextu ♦ osvojuje si nová slova a určuje význam naučených slov v aktivním slovníku ♦ funkčně používá všechny druhy slov podle dynamiky učení a jazykového vývoje ♦ krátké texty jednoduchých struktur ♦ lingvometodické texty přiměřené jazykovým znalostem ♦ pokyny na řešení úkolů

4.3. STRUKTURA ZKOUŠKY

Národní zkouška z Českého jazyka má dva celky.

V prvním celku se zkouší první a druhá oblast zkoušení.

V druhém celku se zkouší třetí oblast zkoušení.

První oblast zkoušení *Čtení s porozuměním* obsahuje 17 úkolů, ze kterých se 6 úkolů vztahuje k části (podoblasti) *Čtení lyrického textu*, 7 úkolů k části (podoblasti) *Čtení epického textu* a 4 úkoly k části (podoblasti) *Čtení neliterárního textu*. Oblast zkoušení *Český jazyk* obsahuje 17 úkolů.

Druhá oblast zkoušení má jeden úkol *Psaní*.

Zkouška obsahuje úhrnem 35 úkolů, který se hodnotí 52 bodů.

V tabulce 8 je uveden počet úkolů a bodů v každém celku a každé oblasti a části (podoblasti) zkoušení z Českého jazyka.

Tabulka 8 Počet úkolů a bodů pro každý celek a pro každou oblast a část (podoblast) zkoušení

CELEK	OBLAST	ČÁST (PODOBLAST)	POČET ÚKOLŮ	POČET BODŮ
1	Čtení s porozuměním	Čtení lyrického textu	6	6
		Čtení epického textu	7	7
		Čtení neliterárního textu	4	4
	Český jazyk		17	17
2	Psaní	Psaní textu na podnět	1	18
ÚHRNEM			35	52

Národní zkouška z Českého jazyka trvá celkem **120 minut**. Každý celek trvá **60 minut**. Mezi prvním a druhým celkem je přestávka v trvání **30 minut**.

4.4. PŘÍKLADY ÚKOLŮ

1. příklad

Pozorně si přečtěte následující text.

Ptám se, ptám se, pampeliško

Už si vrabci koupou bříško,
už se káča točí,
kde jsi byla, pampeliško,
od čeho máš oči?

Od slunce, od zlata!
Jak jsem se tak zahleděla,
hned jsem byla zlatá celá
jako housata.

Zdeněk Kriebel

Kdo si koupe bříško?

- A. housata
- B. káča
- C. pampeliška
- D. vrabci

Správná odpověď: D

Oblast zkoušení: Čtení s porozuměním

Část (podoblast) zkoušení: Čtení lyrického textu

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.3.3. Žák čte s porozuměním texty a vyhledává podstatné údaje.

Kognitivní úroveň: porozumění

Hodnocení obtížnosti: lehké

2. příklad

Jakého literárního druhu je text *Ptám se, ptám se, pampeliško?*

- A. bajka
- B. báseň
- C. povídka
- D. pohádka

Správná odpověď: B

Oblast zkoušení: Čtení s porozuměním

Část (podoblast) zkoušení: Čtení lyrického textu

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ B.3.2. Žák čte s porozuměním literární text a pozná různé druhy literárního textu.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: středně těžké

3. příklad

Pozorně si přečtěte následující text.

Česká republika

Česká republika leží ve středu Evropy. Patří mezi malé státy, ale přesto se má čím chlubit. Turisty z celého světa láká zlatá stověžatá Praha. A viděli jste někdy zahraničního turistu, který by si nevyfotografoval Hradčany, sídlo našich prezidentů?

Česko, to je naše hymna Kde domov můj, sláva zlatých českých rukou, které vynikaly dovedností a schopností udělat z mála mnoho. Česko, to jsou ale také české, moravské a slezské národní písničky a pohádky.

Hora Říp má pro Čechy také zvláštní význam. Kdysi tam prý podle pověsti stanuli naši předkové a řekli si: Tady se nám líbí. Tady chceme bydlet. A přestali pochodovat nekonečnou krajinou, postavili si tu domky a cesty a úly, a protože táta nás všech se jmenoval Čech, my všichni jsme Češi.

I když jsme malá zemička, dokážeme velké věci. Mnoho Čechů se zapsalo za uši lidem z úplně jiných zemí daleko od nás.

(Jarmila Krůtová, Jan Krůta, *Se sluníčkem kolem světa*)

Jaká Praha láká turisty z celého světa?

- A. moravská
- B. nekonečná
- C. stověžatá
- D. zahraniční

Správná odpověď: C

Oblast zkoušení: *Čtení s porozuměním*

Část (podoblast) zkoušení: *Čtení neliterárního textu*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ C.4.1. Žák čte/poslouchá podstatné informace v sdělovacím textu vhodném pro daný věk a reprodukuje základní informace a údaje.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: středně těžké

4. příklad

Jakého slovního druhu je slovo *zahleděla*?

- A. podstatné jméno
- B. předložka
- C. přídavné jméno
- D. sloveso

Správná odpověď: D

Oblast zkoušení: *Český jazyk*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: těžké

5. příklad

ÚKOL PSANÍ

Napiš slohovou práci, ve které popíšeš zvíře, dle vlastní volby.
 Slohová práce má mít **tři části (úvod, hlavní část, závěr)**.
 Slohová práce má obsahovat nejméně **70 slov**.
 Uvedených **pokynů se musíš dodržovat** ve své slohové práci.

Pokyny k psaní:

ÚVOD: které zvíře popisuješ, kde žije

HLAVNÍ ČÁST: vzhled a velikost, zvláštnosti ve vzhledu (tvar a velikost těla, čím je tělo pokryté, barva, tvar a velikost hlavy, počet končetin) zvláštnosti a zajímavosti (způsob pohybování, ozývání, čím se živí)

ZÁVĚR: vysvětlí svůj výběr zvířete a svůj vztah k němu

Oblast zkoušení: *Psaní*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: těžké

Pokyny k psaní

Slohová práce má být napsána podle **pravopisných a gramatických pravidel**, které jsi se doposud ve škole učil/učila.

Slohová práce se bude hodnotit s **nula (0) bodů**:

- když bude mít méně než 70 slov
- když sloh bude nečitelně napsaný
- když napsané nebude v souladu se zadáním úkolu
- bude odevzdaný prázdný papír.

5. TALIJANSKI JEZIK / LINGUA ITALIANA (LINGUA MATERNA)

5.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Talijanskoga jezika⁸ ispituje se ovladanost odgojno-obrazovnim ciljevima, područjima i ishodima predviđenima Nacionalnim kurikulumom nastavnoga predmeta Talijanski jezik na kraju četvrtoga razreda osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Ispit je sastavljen prema Nacionalnome kurikulumu nastavnoga predmeta Talijanski jezik/ Talijanski jezik i književnost za učenike koji se školuju na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (model A)⁹ (NN, br. 81/19).

5.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Talijanskoga jezika za četvrti razred osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz triju područja. Svako područje sadrži više potpodručja:

1. *Razumijevanje teksta*
 - a) *Čitanje književnoga teksta*
 - b) *Čitanje neknjiževnoga teksta*
2. *Promišljanje o jeziku*
 - a) *Gramatika*
 - b) *Leksik*
3. *Pisanje*

Nacionalnim ispitom iz Talijanskoga jezika za četvrti razred osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine ispituju se odgojno-obrazovni ishodi s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole.

U tablici 9. navedena su područja, odgojno-obrazovni ishodi te pripadajuća razrada ishoda na kojima se temelji ispitivanje.

⁸ Naziv Talijanski jezik odnosi se na nastavni predmet koji se poučava u osnovnoj školi, dok se naziv Talijanski jezik i književnost odnosi na srednje škole.

⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_81_1703.html

Tablica 9. Područja, potpodručja, odgojno-obrazovni ishodi te nastavni sadržaji iz Talijanskoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
RAZUMIJEVANJE TEKSTA		
ČITANJE KNJIŽEVNOGA TEKSTA		
Tehnika i sadržaj	SE LIT C.3.1. Učenik čita i razumije tekstove raznih vrsta; koristi odgovarajuće strategije za analizu i sažimanje sadržaja teksta, shvaća temu i formulira osobne prosudbe.	• pripovjedni tekstovi (bajke, basne, mitovi i legende, pripovijetke), izlagački, opisivačko-informativni, grafički elementi, struktura (uvod, razrada, zaključak), pripovjedne tehnike propisivački i poetski • protagonist, glavni i sporedni likovi, vremena, mjesta, stvarni i nestvarni elementi, glavne informacije • slučajne poveznice, implicitne informacije, analiza, sinteza • retoričke figure: personifikacija, metafora, usporedba, onomatopeja
	SE LIT C.4.1. Učenik čita i razumije razne vrste tekstova; prepoznaje globalno značenje i glavne informacije, koristi prikladne strategije čitanja prilagođene svrsi; koristi prikladne strategije za analiziranje i sažimanje sadržaja teksta, uočava temu te oblikuje vlastita mišljenja.	
Struktura	SE LIT C.4.2. Učenik prepoznaje karakteristične elemente strukture usvojenih tekstova i razlikuje njihove vrste, sažima ih i oblikuje vlastita mišljenja.	• autor, pripovjedač, točka gledišta • upravni i neupravni govor • cilj, informacije kroz ključne riječi, 5W, pitanja, simbolične vrijednosti, osobni dojmovi, sheme i umne mape, crtani film • sažetak • strip
ČITANJE NEKNJIŽEVNOGA TEKSTA		
Tehnika i sadržaj	SE LIT C.3.1. Učenik čita i razumije razne vrste tekstova; koristi prikladne strategije za analiziranje i sažimanje sadržaja teksta, uočava temu i oblikuje vlastita mišljenja.	• pripovjedni tekstovi (bajke, basne, mitovi i legende, pripovijetke), opisivačko-informativni, propisivački i poetski • protagonist, glavni i sporedni likovi, vremena, mjesta, stvarni i nestvarni elementi, glavne informacije • sažetak, osobni dojmovi, pitanja • strip

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
PROMIŠLJANJE O JEZIKU		
GRAMATIKA		
	SE LIT D.2.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna pravopisna pravila; razumije strukturu rečenice, koristi glavne znakove interpunkcije i prepoznaje ključne dijelove govora. SE LIT D.3.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna pravopisna pravila i gramatička znanja u pisanoj produkciji; poznaje vrste riječi. SE LIT D.4.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna znanja o pravopisnim pravilima, na vrste riječi, sintaktičku organizaciju jednostavne rečenice i na glavne vezne riječi.	♦ grafičke i pravopisne konvencije, pravopisna pravila, slogovi, naglasak, apostrof ♦ član, ime, glagol/radnja, pridjev/svojstvo ♦ pravopis, imenice, glagoli, glagolska vremena, pomoćni glagoli, konjugacije, osobne zamjenice, pridjevi opisni i posvojni ♦ pravopisni znakovi, jednostavna neproširena rečenica ♦ interpunkcija, imenice (značenje, oblik, struktura) ♦ članovi ♦ pridjevi, zamjenice, glagoli, prijedlozi ♦ objekt, priložna oznaka mjesta, vremena, načina ♦ sintaktička analiza, gramatička analiza ♦ upravni i neupravni govor
LESIK		
	SE LIT D.3.2. Učenik proširuje svoje leksičko naslijeđe rasuđivanjem o značenju riječi, jednostavnim pretraživanjem u rječniku i razlikovanjem razlika i analogija između jezika/dijalekata, promišljanjem vlastitih i tuđih tekstova kako bi shvatio leksičke razlike. SE LIT D.4.2. Učenik proširuje leksičku baštinu promišljajući o značenju riječi, vršeći jednostavna pretraživanja rječnika te uočava sličnosti i razlike između jezika i dijalekta, promišlja o vlastitim i tuđim tekstovima kako bi uočio različita značenja.	♦ leksik, odnos među riječima (sličnosti, razlike, pripadnost jednom semantičkom polju), sinonimi, homonimi, terminologija ♦ korištenja rječnika ♦ valorizacija dijalekta ♦ značenje, poimanje značenja, preneseno značenje, stručna terminologija, višejezičnost

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
PISANJE		
	SE LIT B.3.2. Učenik oblikuje jasne i koherentne tekstove raznih vrsta; izražava doživljaje, osjećaje koji se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put. SE LIT B.4.2. Učenik piše jasne i koherentne tekstove raznih vrsta i tema; izražava doživljaje, osjećaje, raspoloženja i mišljenja koja se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.	• pripovjedni tekst (bajke, basne, pripovijetka, dnevnik, osvrt) i opisivački (životinje, predmeti i prostori) • logički i kronološki slijed • upravni i neupravni govor, planiranje, revizija, sinteza • pisma, razglednice, čestitke i elektronička pošta

5.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Talijanskog jezika, kao materinski jezik za četvrti razred osnovne škole na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine, sastoji se od dviju ispitnih cjelina. Prva ispitna cjelina u kojoj se ispituju područja *Razumijevanje teksta* i *Promišljanje o jeziku* sastoji se od ukupno 34 zadatka. Svakomu zadatku dodjeljuje se po jedan bod.

Druga ispitna cjelina u kojoj se ispituje područje *Pisanje* predviđa pisanje sastavka i boduje se s najviše 18 bodova.

Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i u njemu je moguće ostvariti maksimalno 52 boda.

U tablici 10. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 10. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Razumijevanje jezika	Čitanje književnoga teksta	13	17
		Čitanje neknjiževnoga teksta	4	
	Promišljanje o jeziku	Gramatika	10	17
		Leksik	7	
2.	Pisanje		1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Talijanskoga jezika za četvrti razred za učenike koji se školuju na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine traje ukupno **135 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **75 minuta**, a druga **60 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **30 minuta**.

5.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Una strada curiosa

Voglio insegnarti una strada,
una stradina un po' matta
che non si sa dove vada,
che non si sa dove sbatta.

Vede un ruscello che geme,
che corre solo soletto
E se lo prende a braccetto
per chiacchierare un po' insieme.

È una stradina curiosa
che non ha niente da fare:
dove c'è ombra riposa
dove c'è un bosco scompare;

e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.

Renzo Pezzani

Quale tipo di rima è presente nei seguenti versi?
*e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.*

- A** baciata
- B** alternata
- C** incrociata
- D** nessuna

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Razumijevanje teksta

Potpodručje ispitivanja: Čitanje književnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT C.4.2. Učenik prepoznaje karakteristične elemente strukture usvojenih tekstova i razlikuje njihove vrste, sažima ih i oblikuje vlastita mišljenja.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

2. primjer

Quale parola può essere inserita al posto dello spazio?

La mamma _____ un maglione rosa che le piace tanto.

- A. a
- B. ha
- C. ah
- D. à

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Promišljanje o jeziku*

Potpodručje ispitivanja: *Gramatika*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT D.3.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna pravopisna pravila i gramatička znanja u pisanoj produkciji; poznaje vrste riječi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

3. primjer

Qual è il contrario della parola *gentile*?

- A. cordiale
- B. affabile
- C. debole
- D. scortese

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Promišljanje o jeziku*

Potpodručje ispitivanja: *Leksik*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT D.3.2. Učenik proširuje svoje leksičko naslijeđe rasuđivanjem o značenju riječi, jednostavnim pretraživanjem u rječniku i razlikovanjem razlika i analogija između jezika/dijalekata, promišljanjem vlastitih i tuđih tekstova kako bi shvatio leksičke razlike.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer*Il bosco*

Entriamo nel bosco: che emozione! Ci sono alberi grandi che con le loro foglie coprono quasi tutto il cielo, ci sono alberelli più piccoli pieni di bacche, ci sono spazi erbosi dove le erbe sono alte alte. In terra ci sono tante foglie secche che nascondono muschi e funghi. E poi, da ogni parte, ci sono animali: molti sono piccolissimi, gli insetti, altri saltano e scivolano, altri corrono.

Dappertutto, nel bosco c'è vita: tutti gli animali e le piante, insieme, formano una comunità. Gli uccelli mangiano le bacche e ne portano lontano i semi, o mangiano gli insetti. I conigli e i cervi mangiano l'erba. Insetti di ogni tipo spargono il polline dei fiori, mangiano foglie, legno, granelli. Le foglie cadute marciscono e forniscono sostanze nutritive al terreno. Ciascuno è, a suo modo utile agli altri.

Angelo Petri

Qual è l'argomento del testo?

- A. l'impollinazione delle piante
- B. la vita dei conigli e dei cervi
- C. le piante e gli animali del bosco
- D. la semina delle bacche e dei semi

Točan odgovor: C**Područje ispitivanja:** *Razumijevanje teksta***Potpodručje ispitivanja:** *Čitanje neknjiževnoga teksta***Odgojno-obrazovni ishod:**

SE LIT C.3.1. Učenik čita i razumije razne vrste tekstova; koristi prikladne strategije za analiziranje i sažimanje sadržaja teksta, uočava temu i oblikuje vlastita mišljenja.

Kognitivna razina: razumijevanje**Procijenjena težina:** srednje teško

5. primjer

Parte scritta

Leggi attentamente la lettera e poi rispondi. La risposta deve essere una vera lettera, quindi ricordati di seguire la struttura:

- intestazione
- saluto iniziale
- corpo della lettera
- saluto finale
- firma

La lettera deve contenere un minimo di 100 parole.

Le frasi devono essere ben strutturate, avere un senso logico e rispettare le regole grammaticali.

Pola, 10 marzo 2025

Caro/a nipote,

come stai, tesoro mio? Io sto bene, anche se ogni tanto quando piove le ginocchia mi fanno un po' male.

Ti penso spesso e mi è venuta voglia di scriverti una lettera, come facevamo una volta. Ti ricordi quando siamo andati insieme al mare? Avevamo preparato i panini e tu avevi portato la tua barchetta di legno. Qui a Pola la primavera è arrivata: gli alberi sono pieni di foglie e nel mio giardino sono nati tanti fiori colorati. Ieri ho visto due farfalle che volavano vicino alla lavanda! Com'è il tempo dalle tue parti? Fa ancora freddo?

Che cosa stai facendo di bello in questi giorni? A scuola state preparando qualcosa per la fine dell'anno? E durante il pomeriggio giochi con i tuoi amici o fai qualche attività?

Spero che un giorno potrai venire a trovarmi. Magari potremmo cucinare insieme una torta al cioccolato, come quella che ti piace tanto.

Ti mando un grande abbraccio e aspetto con gioia la tua risposta.

Con tanto affetto,
Nonna Maria

P.S. Quasi dimenticavo! La nostra gattina Nina ha avuto cinque bellissimi piccoli non vedo l'ora che tu li veda!

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Odgojno-obrazovni ishodi:

SE LIT B.3.2. Učenik oblikuje jasne i koherentne tekstove raznih vrsta; izražava doživljaje, osjećaje koji se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.

SE LIT B.4.2. Učenik piše jasne i koherentne tekstove raznih vrsta i tema; izražava doživljaje, osjećaje, raspoloženja i mišljenja koja se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za pisanje

Potrebno je obratiti pozornost na pravopis, interpunkciju te točnu upotrebu raznolikih gramatičkih struktura. Treba izbjegavati nepotrebna ponavljanja.

Zadatak je ispunjen ako pismo:

- sadrži sve zadane smjernice
- sadrži dovoljan broj riječi (minimalno 100 riječi).

Pismo će se vrednovati s nula bodova:

- ako se napisan tekst se ne odnosi na zadatak
- ako je napisano tiskanim slovima
- ako je u potpunosti nerazumljivo ili nečitako
- ako sadrži nedovoljan broj riječi
- ako nema odgovora (teksta, predan prazan papir)
- ako sadrži neprimjeren sadržaj (psovke, govor mržnje i slično).

5.1. OBIETTIVO DELL'ESAME

L'esame nazionale di Lingua italiana¹⁰ si propone di verificare il raggiungimento degli obiettivi formativi, degli ambiti e degli esiti pianificati nel Curricolo nazionale della disciplina Lingua italiana al termine della quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana nella Repubblica di Croazia (modello A).

L'esame è strutturato in base al Curricolo della disciplina Lingua italiana per la scuola elementare e Lingua e letteratura italiana per la scuola media superiore nella lingua e nella scrittura della Minoranza nazionale italiana della Repubblica di Croazia (modello A)¹¹ (NN, n. 81/19).

5.2. CONTENUTO DELL'ESAME

Nell'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana si esaminano gli esiti formativi di tre ambiti. Ogni ambito contiene più sottoambiti:

1. *Comprensione del testo*
 - a) *Lettura di testi letterari*
 - b) *Lettura di testi non letterari*
2. *Riflessione sulla lingua*
 - a) *Grammatica*
 - b) *Lessico*
3. *Scrittura*

Con l'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana si verificano gli esiti formativi di questi tre ambiti con particolare riferimento a quelli dalla prima alla quarta classe.

Nella seguente tabella sono riportati gli ambiti, i sottoambiti, gli esiti formativi e i contenuti per la realizzazione degli esiti sui quali si basa la presente prova d'esame.

¹⁰ La denominazione Lingua italiana si riferisce alla disciplina insegnata nella scuola elementare, mentre la denominazione Lingua e letteratura italiana riguarda le scuole medie superiori.

¹¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_81_1703.html

Tabella 9 Ambito, sottoambito, esiti e contenuti per la realizzazione degli esiti formativi della lingua italiana

AMBITO/SOTTOAMBITO	ESITO	CONTENUTI PER LA REALIZZAZIONE DEGLI ESITI FORMATIVI
COMPRENSIONE DEL TESTO		
LETTURA DI TESTI LETTERARI		
Tecnica e contenuto	SE LIT C.3.1. L'allievo legge e comprende testi di vario tipo; usa strategie opportune per analizzare e sintetizzare il contenuto di un testo, ne coglie il tema e formula giudizi personali.	♦ testo narrativo (fiabe, favole, miti e leggende, racconti), descrittivo informativo, espositivo, regolativo e poetico ♦ protagonista, personaggi principali e secondari, tempi, luoghi ♦ elementi fantastici e realistici, informazioni principali ♦ riassunto, giudizi personali, sintesi, domande ♦ fumetto e film d'animazione ♦ analisi e sintesi ♦ scopo, informazioni/parole chiave, 5W, valori simbolici ♦ mappe e schemi ♦ elementi grafici, struttura (introduzione, sviluppo, conclusione), sequenze e tecniche narrative ♦ nessi causali, le informazioni implicite ♦ figure retoriche: personificazione, metafora, similitudine, onomatopea ♦ autore, narratore, punto di vista ♦ discorso diretto e indiretto
	SE LIT C.4.1. L'allievo legge e comprende testi di vario tipo, ne individua il senso globale e le informazioni principali, utilizzando strategie di lettura adeguate agli scopi; usa strategie opportune per analizzare e sintetizzare il contenuto di un testo, ne coglie il tema e formula giudizi personali.	
Struttura	SE LIT C.4.2. L'allievo riconosce gli elementi strutturali caratteristici dei testi appresi e ne distingue il tipo, sintetizza e formula giudizi personali.	
LETTURA DI TESTI NON LETTERARI		
Tecnica e contenuto	SE LIT C.3.1. L'allievo legge e comprende testi di vario tipo; usa strategie opportune per analizzare e sintetizzare il contenuto di un testo, ne coglie il tema e formula giudizi personali.	♦ testo narrativo (fiabe, favole, miti e leggende, racconti), descrittivo informativo, regolativo e poetico ♦ protagonista, personaggi principali e secondari, tempi, luoghi ♦ elementi fantastici e realistici, informazioni principali ♦ riassunto, giudizi personali, domande ♦ fumetto

AMBITO/SOTTOAMBITO	ESITO	CONTENUTI PER LA REALIZZAZIONE DEGLI ESITI FORMATIVI
RIFLESSIONE SULLA LINGUA		
GRAMMATICA		
	SE LIT D.2.1. L'allievo riconosce e usa le principali convenzioni ortografiche, comprende la struttura della frase, utilizza i principali segni d'interpunzione e riconosce le parti essenziali del discorso.	♦ convenzioni grafiche ed ortografiche, sillabe, accento, apostrofo ♦ ortografia, nomi, verbi, tempi verbali, verbi ausiliari, coniugazioni, pronomi personali, aggettivi qualificativi e possessivi ♦ segni d'interpunzione, frase minima ♦ interpunzione, nomi (significato, forma, struttura) ♦ articoli ♦ aggettivi ♦ pronomi ♦ verbi ♦ preposizioni ♦ frase semplice, complemento oggetto, di tempo, luogo e modo ♦ analisi logica e grammaticale ♦ discorso diretto e indiretto
	SE LIT D.3.1. L'allievo riconosce e usa le convenzioni ortografiche e le nozioni grammaticali nella produzione scritta; conosce le parti del discorso.	
	SE LIT D.4.1. L'allievo conosce e applica le conoscenze fondamentali relative alle convenzioni ortografiche, alle parti del discorso, all'organizzazione sintattica della frase semplice e ai principali connettivi.	
LESSICO		
	SE LIT D.3.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/ dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le differenze lessicali.	♦ lessico, relazioni tra le parole (somiglianze, differenze, appartenenza a un campo semantico), sinonimi, omonimi e contrari, termini specifici ♦ uso del vocabolario ♦ valorizzazione del dialetto ♦ significato, accezioni di significato, significato figurato, termini specifici e settoriali, plurilinguismo
	SE LIT D.4.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/ dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le varie accezioni.	

AMBITO/SOTTOAMBITO	ESITO	CONTENUTI PER LA REALIZZAZIONE DEGLI ESITI FORMATIVI
SCRITTURA		
	SE LIT B.3.2. L'allievo compone testi chiari e coerenti di vario tipo; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo legati al vissuto e al percorso di studio.	♦ testo narrativo (fiabe, favole racconto, diario, relazione) e descrittivo (animali, oggetti e ambienti) ♦ discorso diretto ed indiretto, pianificazione, revisione, sintesi ♦ ordine logico e cronologico ♦ lettere, cartoline, biglietti augurali, e-mail
	SE LIT B.4.2. L'allievo scrive testi chiari e coerenti di vario tipo e argomento; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo e riflessioni legati al vissuto e al percorso di studio.	

5.3. STRUTTURA DELL'ESAME

L'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana è formato da due unità d'esame: *Comprensione del testo*, *Riflessione sulla lingua* e *Scrittura*.

Gli ambiti *Comprensione del testo* e *Riflessione sulla lingua* della prima unità d'esame contengono complessivamente 34 esercizi. Ogni esercizio in questa unità porta un punto. L'ambito *Scrittura* della seconda unità prevede un esercizio di scrittura e porta 18 punti.

La prova d'esame contiene complessivamente 35 esercizi per un totale di 52 punti.

Nella seguente tabella è riportato il numero di esercizi e il numero di punti di ogni unità d'esame.

Tabella 10 Numero di esercizi e numero di punti per ogni unità

UNITÀ	AMBITO	SOTTOAMBITO	NUMERO DI ESERCIZI	NUMERO DI PUNTI
1.	Comprensione del testo	Lettura di testi letterari	13	17
		Lettura di testi non letterari	4	
	Riflessione sulla lingua	Grammatica	10	17
		Lessico	7	
2.	Scrittura		1	18
TOTALE			35	52

L'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana ha una durata complessiva di **135 minuti**. La durata della prima unità d'esame è di **75 minuti**, mentre quella della seconda unità è di **60 minuti** con una pausa di **30 minuti** tra le due unità.

5.4. ESEMPI DI ESERCIZI

I Esempio

Una strada curiosa

Voglio insegnarti una strada,
una stradina un po' matta
che non si sa dove vada,
che non si sa dove sbatta.

Vede un ruscello che geme,
che corre solo soletto
E se lo prende a braccetto
per chiacchierare un po' insieme.

È una stradina curiosa
che non ha niente da fare:
dove c'è ombra riposa
dove c'è un bosco scompare;

e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.

Renzo Pezzani

Quale tipo di rima è presente nei seguenti versi?

*e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.*

- A** baciata
- B** alternata
- C** incrociata
- D** nessuna

Risposta esatta: C

Ambito: *Comprensione del testo*

Sottoambito: *Lettura di testi letterari*

Esito formativo:

SE LIT C.4.2. L'allievo riconosce gli elementi strutturali caratteristici dei testi appresi e ne distingue il tipo, sintetizza e formula giudizi personali.

Abilità cognitiva: comprensione

Livello di difficoltà: medio

II Esempio

Quale parola può essere inserita al posto dello spazio?

La mamma _____ un maglione rosa che le piace tanto.

- A. a
- B. ha
- C. ah
- D. à

Risposta esatta: B

Ambito: *Riflessione sulla lingua*

Sottoambito: *Grammatica*

Esito formativo:

SE LIT D.3.1. L'allievo riconosce e usa le convenzioni ortografiche e le nozioni grammaticali nella produzione scritta; conosce le parti del discorso.

Abilità cognitiva: comprensione

Livello di difficoltà: basso

III Esempio

Qual è il contrario della parola *gentile*?

- A. cordiale
- B. affabile
- C. debole
- D. scortese

Risposta esatta: D

Ambito: *Riflessione sulla lingua*

Sottoambito: *Lessico*

Esito formativo:

SE LIT D.3.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le differenze lessicali.

Abilità: comprensione

Livello di difficoltà: medio

IV Esempio

Il bosco

Entriamo nel bosco: che emozione! Ci sono alberi grandi che con le loro foglie coprono quasi tutto il cielo, ci sono alberelli più piccoli pieni di bacche, ci sono spazi erbosi dove le erbe sono alte alte. In terra ci sono tante foglie secche che nascondono muschi e funghi. E poi, da ogni parte, ci sono animali: molti sono piccolissimi, gli insetti, altri saltano e scivolano, altri corrono.

Dappertutto, nel bosco c'è vita: tutti gli animali e le piante, insieme, formano una comunità. Gli uccelli mangiano le bacche e ne portano lontano i semi, o mangiano gli insetti. I conigli e i cervi mangiano l'erba. Insetti di ogni tipo spargono il polline dei fiori, mangiano foglie, legno, granelli. Le foglie cadute marciscono e forniscono sostanze nutritive al terreno. Ciascuno è, a suo modo utile agli altri.

Angelo Petri

Qual è l'argomento del testo?

- A. l'impollinazione delle piante
- B. la vita dei conigli e dei cervi
- C. le piante e gli animali del bosco
- D. la semina delle bacche e dei semi

Risposta esatta: C

Ambito: *Comprensione del testo*

Sottoambito: *Lettura di testi non letterari*

Esito formativo:

SE LIT C.3.1. L'allievo legge e comprende testi di vario tipo; usa strategie opportune per analizzare e sintetizzare il contenuto di un testo, ne coglie il tema e formula giudizi personali.

Abilità: comprensione

Livello di difficoltà: medio

V Esempio**Parte scritta**

Leggi attentamente la lettera e poi rispondi. La risposta deve essere una vera lettera, quindi ricordati di seguire la struttura:

- intestazione
- saluto iniziale
- corpo della lettera
- saluto finale
- firma

La lettera deve contenere un minimo di 100 parole.

Le frasi devono essere ben strutturate, avere un senso logico e rispettare le regole grammaticali.

Pola, 10 marzo 2025

Caro/a nipote,

come stai, tesoro mio? Io sto bene, anche se ogni tanto quando piove le ginocchia mi fanno un po' male.

Ti penso spesso e mi è venuta voglia di scriverti una lettera, come facevamo una volta. Ti ricordi quando siamo andati insieme al mare? Avevamo preparato i panini e tu avevi portato la tua barchetta di legno. Qui a Pola la primavera è arrivata: gli alberi sono pieni di foglie e nel mio giardino sono nati tanti fiori colorati. Ieri ho visto due farfalle che volavano vicino alla lavanda! Com'è il tempo dalle tue parti? Fa ancora freddo?

Che cosa stai facendo di bello in questi giorni? A scuola state preparando qualcosa per la fine dell'anno? E durante il pomeriggio giochi con i tuoi amici o fai qualche attività?

Spero che un giorno potrai venire a trovarmi. Magari potremmo cucinare insieme una torta al cioccolato, come quella che ti piace tanto.

Ti mando un grande abbraccio e aspetto con gioia la tua risposta.

Con tanto affetto,

Nonna Maria

P.S. Quasi dimenticavo! La nostra gattina Nina ha avuto cinque bellissimi piccoli non vedo l'ora che tu li veda!

Ambito: *Scrittura*

Esiti formativi:

SE LIT B.3.2. L'allievo compone testi chiari e coerenti di vario tipo; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo legati al vissuto e al percorso di studio.

SE LIT B.4.2. L'allievo scrive testi chiari e coerenti di vario tipo e argomento; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo e riflessioni legati al vissuto e al percorso di studio.

Abilità: applicazione

Livello di difficoltà: difficile

Indicazioni per la parte scritta

È necessario fare attenzione all'ortografia, alla punteggiatura e all'uso corretto delle varie strutture grammaticali. Devono essere evitate ripetizioni inutili.

L'attività è completata se la lettera:

- contiene tutte le indicazioni predefinite
- contiene un numero sufficiente di parole (minimo 100 parole).

La lettera sarà valutata con zero punti se:

- non si riferisce all'argomento
- è scritta in stampatello
- è completamente incomprensibile o illeggibile
- contiene un numero insufficiente di parole
- non contiene nessuna risposta (consegnato il foglio in bianco)
- contiene contenuti inappropriati (parolacce, incitamento all'odio, ecc.).

6. MATEMATIKA

6.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Matematike ispituju se matematička znanja i vještine, razina matematičke komunikacije i kompetencija rješavanja problema koje su učenici četvrtoga razreda stekli tijekom prvih četiriju godina osnovnoškolskoga obrazovanja.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu nastavnoga predmeta Matematika za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj¹² (NN, br. 7/19).

6.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Matematike za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz sljedećih područja ispitivanja i njihovih pripadajućih potpodručja:

1. *Brojevi*
 - a) *Odnosi među brojevima*
 - b) *Računske radnje*
2. *Algebra i funkcije*
 - a) *Nizovi*
 - b) *Jednakosti s nepoznatim članom*
3. *Oblik i prostor*
 - a) *Geometrija ravnine*
 - b) *Geometrija prostora*
4. *Mjerenje*
 - a) *Procjena i mjerenje (opseg i volumen)*
 - b) *Mjerne jedinice*
5. *Podatci, statistika i vjerojatnost*
 - a) *Prikazi podataka*
 - b) *Vjerojatnost događaja.*

U tablici 11. navedena su područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju nacionalnim ispitom.

¹² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_146.html

Tablica 11. Područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI
Brojevi	Odnosi među brojevima	MAT OŠ A.4.1. Služi se prirodnim brojevima do milijun.
	Računske radnje	MAT OŠ A.3.4. Pisano množi i dijeli prirodne brojeve do 1000 jednoznamenkastim brojem.
		MAT OŠ A.3.5. Izvodi više računskih operacija.
		MAT OŠ A.4.2. Pisano zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do milijun.
		MAT OŠ A.4.3. Pisano množi i dijeli dvoznamenkastim brojevima u skupu prirodnih brojeva do milijun.
		MAT OŠ A.4.4. Primjenjuje četiri računске operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.
Algebra i funkcije	Nizovi	MAT OŠ B.2.1. Prepoznaje uzorak i kreira niz objašnjavajući pravilnost nizanja.
	Jednakost s nepoznatim članom	MAT OŠ B.4.1. Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima ili nejednakostima.
Oblik i prostor	Geometrija ravnine	MAT OŠ C.2.1. Opisuje i crta dužine.
		MAT OŠ C.3.2. Prepoznaje i crta pravce u različitim međusobnim odnosima.
		MAT OŠ C.4.1. Određuje i crta kut.
		MAT OŠ C.4.5. Povezuje sve poznate geometrijske oblike.
	Geometrija prostora	MAT OŠ C.1.1. Izdvađa i imenuje geometrijska tijela i likove i povezuje ih s oblicima objekata u okružju.
		MAT OŠ C.4.2. Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica te pravokutni trokut.
Mjerenje	Procjena i mjerenje (opseg i volumen)	MAT OŠ D.3.1. Procjenjuje, mjeri i crta duljine dužine.
		MAT OŠ D.3.3. Određuje opseg likova.
Mjerenje	Mjerne jedinice	MAT OŠ D.2.3. Procjenjuje i mjeri vremenski interval.
		MAT OŠ D.3.4. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.
Podatci, statistika i vjerojatnost	Vjerojatnost događaja	MAT OŠ E.4.2. Opisuje vjerojatnost događaja.

6.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Matematike za četvrti razred osnovne škole sadrži 30 zadataka.

U ispitu je 20 zadataka višestrukoga izbora (67 %), osam zadataka kratkoga odgovora (26 %) i dva zadatka produženoga odgovora (7 %).

Svaki zadatak višestrukoga izbora boduje se jednim bodom. Svaki zadatak kratkoga odgovora boduje se jednim bodom. Svaki zadatak produženoga odgovora boduje se dvama bodovima.

U tablici 12. naveden je broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja.

Tablica 12. Broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	VRSTA ZADATAKA			UKUPAN BROJ ZADATAKA
	VIŠESTRUKI IZBOR	KRATKI ODGOVOR	PRODUŽENI ODGOVOR	
Brojevi	10	3	1	14
Algebra i funkcije	3	1	0	4
Oblik i prostor	2	3	1	6
Mjerenje	4	1	0	5
Podatci, statistika i vjerojatnost	1	0	0	1
UKUPNO	20	8	2	30

U ispitu je moguće ostvariti 32 boda.

U tablici 13. naveden je broj bodova u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja.

Tablica 13. Broj bodova u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	VRSTA ZADATAKA			UKUPAN BROJ BODOVA
	VIŠESTRUKI IZBOR	KRATKI ODGOVOR	PRODUŽENI ODGOVOR	
Brojevi	10	3	2	15
Algebra i funkcije	3	1	0	4
Oblik i prostor	2	3	2	7
Mjerenje	4	1	0	5
Podatci, statistika i vjerojatnost	1	0	0	1
UKUPNO	20	8	4	32

Nacionalni ispit iz Matematike traje **60 minuta**.

6.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Za koliko je umnožak brojeva 17 i 4 veći od njihova zbroja ?

- A. za 47
- B. za 48
- C. za 57
- D. za 89

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Brojevi*

Potpodručje ispitivanja: *Računske radnje*

Odgojno-obrazovni ishod:

MAT OŠ A.4.4. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problem-skim situacijama.

Kognitivna razina: znanje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

Ako je $a = 8$, koja je od navedenih jednakosti točna?

- A. $a + 8 = 24 : 8$
- B. $8 : 8 = 1 \cdot a$
- C. $16 : 2 = a - 0$
- D. $16 - a = 24 : 8$

BODOVANJE:

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Algebra i funkcije*

Potpodručje ispitivanja: *Jednakosti s nepoznatim članom*

Odgojno-obrazovni ishodi:

MAT OŠ B.4.1. Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima ili nejednakostima.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Promotri niz.

56, 54, 51, 47, ____, 36, ____, 21

Koji brojevi nedostaju?

- A. 37 i 22
- B. 46 i 35
- C. 44 i 33
- D. 42 i 29

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Algebra i funkcije*

Potpodručje ispitivanja: *Nizovi*

Obrazovni ishod:

MAT OŠ B.2.1. Prepoznaje uzorak i kreira niz objašnjavajući pravilnost nizanja.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Želimo sok iz boce od dvije i pol litre rastočiti u čaše od 2 decilitra.

Koliko nam je najmanje čaša potrebno da rastočimo sav sok iz te boce?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 13

Područje ispitivanja: *Mjerenje*

Potpodručje ispitivanja: *Procjena i mjerenje*

Obrazovni ishod:

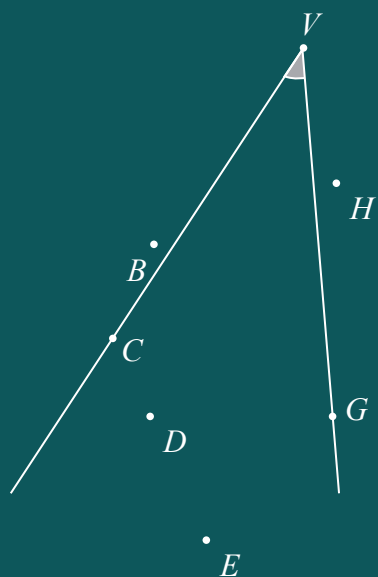
MAT OŠ D.3.4. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

5. primjer

Promotri crtež.

Koliko točaka pripada nacrtanom kutu?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 5

Područje ispitivanja: *Oblik i prostor*

Potpodručje ispitivanja: *Geometrija ravnine*

Obrazovni ishod:

MAT OŠ C.4.1. Određuje i crta kut.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

7. PRIRODA I DRUŠTVO

7.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Prirode i društva za učenike četvrtoga razreda osnovne škole ispituju se znanja i kompetencije u svijetu istraživanja i spoznavanja prirode, života ljudi i društvenih odnosa te pravilne, sigurne i svrsishodne upotrebe tehnologije, tehničkih i informatičkih proizvoda, kao i gospodarske i etičke vrijednosti ljudskoga rada.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Priroda i društvo za osnovne škole u Republici Hrvatskoj¹³ (NN, br. 7/19).

7.2. SADRŽAJ ISPITA

Nacionalnim ispitom iz Prirode i društva za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz sljedećih područja ispitivanja i njihovih pripadajućih potpodručja:

1. *Organiziranost svijeta oko nas*
 - a) *Organiziranost živih bića*
 - b) *Organiziranost društvenih zajednica*
 - c) *Organiziranost vremena*
2. *Promjene i odnosi*
 - a) *Snalaženje u prostoru*
 - b) *Ciklusi u prirodi*
 - c) *Odnos prema prirodi i sebi*
3. *Pojedinac i društvo*
 - a) *Društvena odgovornost*
4. *Energija*
 - a) *Prijenos i pretvorba energije.*

Navedena područja ispitivanja obuhvaćaju potpodručja za koja su u tablicama 14., 15., 16. i 17. navedeni odgojno-obrazovni ishodi koje je moguće ispitati nacionalnim ispitom.

1. *Organiziranost svijeta oko nas*

U prvome području ispituju se temeljni i zajednički principi prirodnih i društvenih sustava. Naglasak je na ispitivanju organiziranosti živoga i neživoga u prirodi, njihove međusobne povezanosti i opstanka svih živih bića te vremenske organizacije na različitim razinama. U tablici 14. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Organiziranost svijeta oko nas*.

¹³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_147.html

Tablica 14. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja Organiziranost svijeta oko nas

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Organiziranost živih bića	PID OŠ A.2.1. Učenik uspoređuje organiziranost u prirodi i objašnjava važnost organiziranosti.	♦ živa i neživa priroda ♦ termometar
Organiziranost društvenih zajednica	PID OŠ A.2.2. Učenik objašnjava organiziranost vremena i prikazuje vremenski slijed događaja.	♦ životinje s obzirom na način prehrane
Organiziranost vremena	PID OŠ A.2.3. Učenik uspoređuje organiziranost različitih zajednica i prostora dajući primjere iz neposrednoga okružja.	♦ osnovni dijelovi biljke cvjetnjače i njihova uloga ♦ životne zajednice ♦ sustavi organa čovjeka i njihova uloga
	PID OŠ A.3.1. Učenik zaključuje o organiziranosti prirode.	♦ članovi uže, šire obitelji i rodbine
	PID OŠ A.3.2. Učenik prikazuje vremenski slijed događaja i procjenjuje njihovu važnost.	♦ nacionalni simboli ♦ povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom
	PID OŠ A.4.1. Učenik zaključuje o organiziranosti ljudskoga tijela i životnih zajednica.	♦ kalendar ♦ desetljeće, stoljeće, tisućljeće na vremenskoj crti
	PID OŠ C.4.3. Učenik objašnjava povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom Republike Hrvatske.	♦ snalaženje u vremenu ♦ organizacija vremena ♦ državni blagdani Republike Hrvatske

2. Promjene i odnosi

U području *Promjene i odnosi* ispituje se snalaženje u prostoru na razini neposrednoga prostora, u lokalnoj zajednici te na razini Republike Hrvatske. Također, ispituju se ciklusi u prirodi s težištem na promjenama i odnosima u prirodi te na međusobnoj ovisnosti živih bića, kao i životni uvjeti i raznolikost živih bića, a u skladu s mogućnostima ispituje se i odnos prema sebi, drugima i prirodi.

U tablici 15. navedeni su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Promjene i odnosi*.

Tablica 15. Potpodručja ispitivanja, odgojno–obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja Promjene i odnosi

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
<i>Snalaženje u prostoru</i> <i>Ciklusi u prirodi</i> <i>Odnos prema prirodi i sebi</i>	PID OŠ A.3.3. Učenik zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze različitih prostora. PID OŠ A.4.3. Učenik objašnjava organiziranost Republike Hrvatske i njezina nacionalna obilježja. PID OŠ B.2.2. Učenik objašnjava važnost odgovornoga odnosa čovjeka prema sebi i prirodi. PID OŠ B.3.1. Učenik raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi. PID OŠ B.3.2. Učenik zaključuje o promjenama i odnosima u prirodi te međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svoga okoliša. PID OŠ B.3.4. Učenik se snalazi u prostoru, tumači plan mjesta i kartu zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okružja i zaključuje o povezanosti prostornih obilježja zavičaja i načina života ljudi. PID OŠ B.4.1. Učenik vrednuje važnost odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi. PID OŠ B.4.2. Učenik analizira i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te opisuje cikluse u prirodi.	♦ strane svijeta ♦ plan mjesta i tumač znakova ♦ geografska karta i geografska obilježja Republike Hrvatske ♦ granice i susjedne države Republike Hrvatske ♦ povezanost staništa i biljnog i životinjskog svijeta ♦ utjecaj životnih uvjeta na životne zajednice ♦ promjene u prirodi tijekom godišnjih doba ♦ prilagodbe živih bića ♦ različita svojstva vode ♦ odgovorno ponašanje prema okolišu ♦ učestale bolesti učenika ♦ pubertet ♦ hranidbeni lanac ♦ strogo zaštićene biljke i životinje u Republici Hrvatskoj

3. Pojedinac i društvo

U području *Pojedinac i društvo* ispituje se društvena odgovornost kroz prava, pravila i dužnosti pojedinca, odgovorno ponašanje, uloga i važnost povijesnoga naslijeđa te prirodna i društvena baština i različitosti.

U tablici 16. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Pojedinac i društvo*.

Tablica 16. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja Pojedinac i društvo

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Društvena odgovornost	PID OŠ C.2.2. Učenik raspravlja o ulozi i utjecaju pravila, prava i dužnosti na zajednicu te važnosti odgovornoga ponašanja. PID OŠ C.3.1. Učenik raspravlja o ulozi, utjecaju i važnosti zavičajnog područja u razvoju identiteta te utjecaju pojedinca na očuvanju baštine. PID OŠ C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga naslijeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.	• prirodna, kulturna, materijalna i nematerijalna baština Republike Hrvatske

4. Energija

U području *Energija* ispituju se izvori i oblici, korištenje, prijenos i pretvorba energije, kao i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.

U tablici 17. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Energija*.

Tablica 17. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja Energija

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Prijenos i pretvorba energije	PID OŠ D.2.1. Učenik prepoznaje različite izvore i oblike, prijenos i pretvorbu energije i objašnjava važnost i potrebu štednje energije na primjerima iz svakodnevnoga života. PID OŠ D.4.1. Učenik opisuje prijenos, pretvorbu i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.	♦ izvori korištenja energije ♦ prijenos energije ♦ pretvorba energije ♦ utjecaj primjene energije na okoliš ♦ strujni krug

7.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Prirode i društva za četvrti razred osnovne škole sadrži 32 zadatka, od kojih je 63 % zatvorenoga tipa (20 zadatka višestrukoga izbora), a 37 % otvorenoga tipa (12 zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja).

Područje ispitivanja *Organiziranost svijeta oko nas* zastupljeno je u ispitu sa 16 zadataka (50 %) iz triju potpodručja: *Organiziranost živih bića*, *Organiziranost društvenih zajednica* i *Organiziranost vremena*.

Područje ispitivanja *Promjene i odnosi* zastupljeno je u ispitu s 8 zadataka (25 %) iz triju potpodručja: *Snalaženje u prostoru*, *Ciklusi u prirodi* i *Odnos prema prirodi i sebi*.

Područje ispitivanja *Pojedinac i društvo* zastupljeno je u ispitu s četirima zadatcima (12,5 %) iz jednoga potpodručja: *Društvena odgovornost*.

Područje ispitivanja *Energija* zastupljeno je u ispitu s četirima zadatcima (12,5 %) iz jednoga potpodručja: *Prijenos i pretvorba energije*.

U tablici 18. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svako područje ispitivanja.

Tablica 18. Broj zadataka i broj bodova u ispitu za svako područje ispitivanja

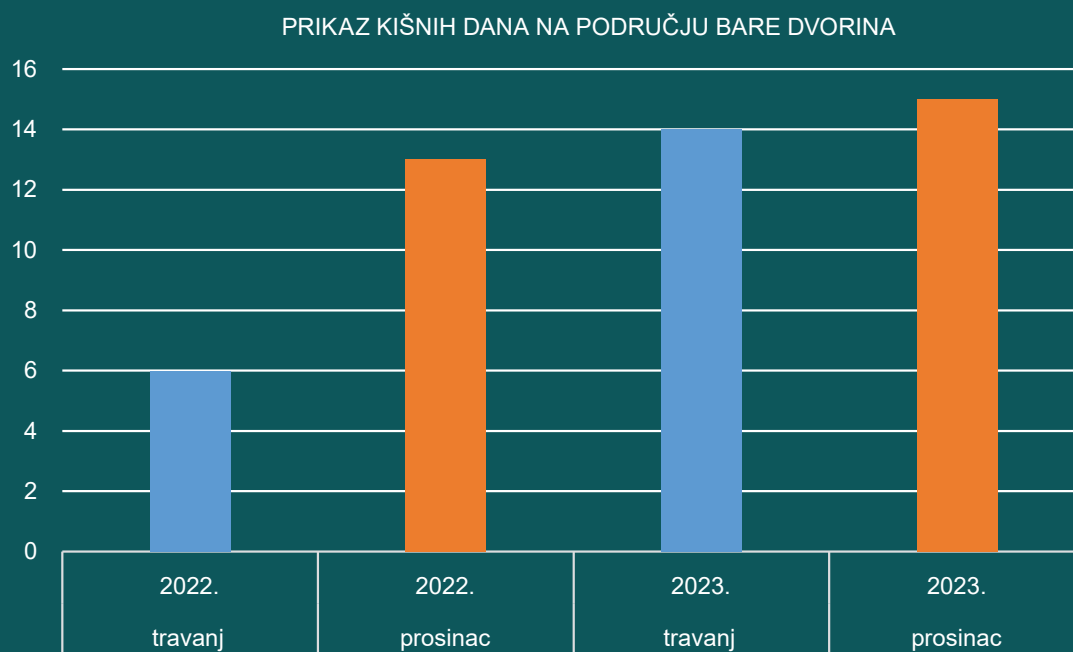
PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
<i>Organiziranost svijeta oko nas</i>	16	16
<i>Promjene i odnosi</i>	8	8
<i>Pojedinac i društvo</i>	4	4
<i>Energija</i>	4	4
UKUPNO	32	32

Ispit iz Prirode i društva traje **60 minuta**.

7.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Pozorno promotri grafikon.

Kada su bili najbolji uvjeti za razvoj žaba na području bare Dvorina?

- A. u travnju 2022.
- B. u prosincu 2022.
- C. u travnju 2023.
- D. u prosincu 2023.

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Promjene i odnosi u prirodi*

Potpodručje ispitivanja: *Ciklusi u prirodi*

Odgojno-obrazovni ishod:

PID OŠ B.3.2. Učenik zaključuje o promjenama i odnosima u prirodi te međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svoga okoliša.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

2. primjer

Gdje životinje i ljudi spremaju višak energije koju unose hranom u organizam?

- A. u kosti
- B. u želudac
- C. u masno tkivo
- D. u mišiće i tetive

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Energija*

Potpodručje ispitivanja: *Prijenos i pretvorba energije*

Odgojno-obrazovni ishod:

PID OŠ D.4.1. Učenik opisuje prijenos, pretvorbu i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Prouči slijed članova u niže prikazanome hranidbenom lancu.
Što je po načinu prehrane životinja koja nedostaje u hranidbenome lancu?

zelena biljka → skakavac → miš → ?

Odgovor: _____

Točan odgovor: mesojed/mesožder, svejed/svežder

Područje ispitivanja: *Organiziranost svijeta oko nas*

Potpodručje ispitivanja: *Organiziranost živih bića*

Odgojno-obrazovni ishod:

PID OŠ A.3.1. Učenik zaključuje o organiziranosti prirode.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

4. primjer

Krunidba kralja Tomislava bila je 925. g.
Kojem stoljeću pripada navedena godina?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 10. stoljeće/10. st./deseto stoljeće/X. st./X. stoljeće

Područje ispitivanja: *Organiziranost svijeta oko nas*

Potpodručje ispitivanja: *Organiziranost vremena*

Odgojno-obrazovni ishod:

PID OŠ A.3.2. Učenik prikazuje vremenski slijed događaja i procjenjuje njihovu važnost.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

5. primjer

Koji je od navedenih pojmova hrvatski državni simbol?

- A. himna
- B. županijski grb
- C. latinično pismo
- D. Bašćanska ploča

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Organiziranost svijeta oko nas*

Potpodručje ispitivanja: *Organiziranost društvenih zajednica*

Odgojno-obrazovni ishod:

PID OŠ C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga nasljeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.

Kognitivna razina: znanje

Procijenjena težina: lagano

